

อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อการใช้กลไกป้องกันตน

ปริญญาโท
ของ
ประวิทย์ หัดบุญ

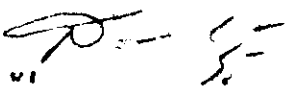
ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

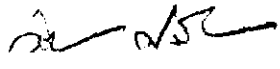
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

177511

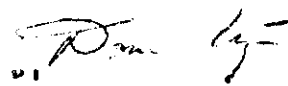
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันสี่และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้
ฉบับนี้แล้วเห็นสมควร รับเป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

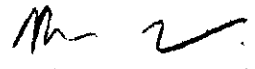
 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สานา พรพจน์กุล)

 กรรมการ
(อาจารย์วัฒนา ศรีสัตย์วาจา)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สานา พรพจน์กุล)

 กรรมการ
(อาจารย์วัฒนา ศรีสัตย์วาจา)

 กรรมการ
(อาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวนา พรพัฒน์กุล อาจารย์วัฒนา ศรีสัตยวาท และอาจารย์
สมเกียรติ พิพยทัศน์ ที่ได้อนุญาตให้ขอคิดเห็นแนะนำ ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ทองจันทร์ พรชัย อาจารย์ประสิทธิ์ สายป่อง ที่ได้ให้ความ
ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และคำแนะนำต่าง ๆ ขอขอบคุณ คุณทวีรัตน์ นาคเนียม
คุณพิมพ์วิมล กุลแพทย์ ที่มีส่วนช่วยเหลือในการหาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณะครูและนักเรียนโรงเรียนกันทรลักษ์วิทยา ที่ให้ความสะดวกและความ
ร่วมมือในการทดสอบเพื่อการศึกษาครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคน ตลอดจนผู้มีส่วนช่วย
เหลือให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดา พี่ ๆ และน้อง ๆ ของผู้วิจัย
ทุกคนที่ได้เมตตาในความอุปการะ ทั้งในด้านการกำลังใจและกำลังทรัพย์ สนับสนุนการศึกษาของ
ผู้วิจัยตลอดมา พระคุณนี้หาที่เปรียบมิได้

ประวิทย์ หลักบุญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาคนควา	4
ความสำคัญของการศึกษาคนควา	5
ขอบเขตของการศึกษาคนควา	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กลไกป้องกันตน	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู	24
สมมุติฐานในการวิจัย	30
3 วิธีดำเนินการศึกษาคนควา	31
กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	65
บทย่อ	65
ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	65
วิธีดำเนินการวิจัย	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	66
สรุปผลการศึกษาครั้งนี้	67
อภิปรายผล	71
ข้อเสนอแนะทั่วไป	77
ข้อเสนอแนะทางการวิจัย	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	85

บัญชีตาราง

การ	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	32
2 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการใช้กลไป้องกันตนเอง ของนักเรียน	46
3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไป้องกันตนเองแบบการ ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	47
4 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายข้อของการใช้กลไป้องกันตนเองแบบการ ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	48
5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไป้องกันตนเองแบบ ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	49
6 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไป้องกันตนเองแบบ ประเมินประสิทธิผลของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	50
7 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายข้อของการใช้กลไป้องกันตนเองแบบ ประเมินประสิทธิผลของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	51
8 เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลไป้องกันตนเองของนักเรียนชายและหญิงที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	52
9 เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลไป้องกันตนเองของนักเรียนชายและหญิงที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	53
10 เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลไป้องกันตนเองของนักเรียนชายและหญิงที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบประเมินประสิทธิผล	54

11	เปรียบเทียบคะแนนการใช้อัดไถ่ป้องกันตนเองการก้าวร้าวของนักเรียนชาย ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	55
12	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายชของการใช้อัดไถ่ป้องกันตนเองการก้าว ร้าวของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	56
13	เปรียบเทียบคะแนนการใช้อัดไถ่ป้องกันตนเองโดยหีนของนักเรียนที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	57
14	เปรียบเทียบคะแนนการใช้อัดไถ่ป้องกันตนเองประนีประนอมของ นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	58
15	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายชของการใช้อัดไถ่ป้องกันตนเอง ประนีประนอมของนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	59
16	เปรียบเทียบคะแนนการใช้อัดไถ่ป้องกันตนเองการก้าวร้าวของนักเรียน หญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	60
17	เปรียบเทียบคะแนนการใช้อัดไถ่ป้องกันตนเองโดยหีนของนักเรียนหญิง ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	61
18	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายชของการใช้อัดไถ่ป้องกันตนเองโดยหีน ของนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	62
19	เปรียบเทียบคะแนนการใช้อัดไถ่ป้องกันตนเองประนีประนอมของ นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	63
20	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายชของการใช้อัดไถ่ป้องกันตนเอง ประนีประนอมของนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	64

บทนำ

ความคิดของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายก็คือ การเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชากร ผลจากความคิดดังกล่าวจึงได้มีการสร้างยุทธวิธีการพัฒนาคน ซึ่งใช้หลักการคือ การพัฒนานั้นจะต้องเป็นความร่วมมือระหว่างประชาชนผู้ถูกพัฒนา กับ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล นอกจากการพัฒนาคนแล้วรัฐบาลก็ได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วย เช่น ด้านเศรษฐกิจ การอุตสาหกรรม และการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้อย่างมากมาย

ทั้งนี้เห็นได้จาก การกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาเป็นระยะ ประเทศไทยได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว จากการศึกษาวิจัยของหทัย ชิตานนท์ (หทัย ชิตานนท์ 2527) รายงานว่า อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยประมาณร้อยละ 7 - 8 ต่อปี ในช่วงระยะเวลา 20 ปี ที่ผ่านมาเป็นอัตราที่สูงตามหลักวิชาเศรษฐศาสตร์ ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วนี้ ประกอบกับการเพิ่มของประชากรอย่างมาก โดยมีอัตราการขยายตัวการเกิดก่อนครึ่งแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมากหลายประการในโครงสร้างทางสังคม และเศรษฐกิจ

ถึงแม้ว่าโครงการวางแผนครอบครัวจะดำเนินการได้ผลดี และอัตราการเพิ่มของประชากรจะลดลงมาเป็นลำดับจนถึงร้อยละ 1.92 เมื่อปี พ.ศ. 2524 แต่จำนวนรวมของประชากรก็ได้เพิ่มมากขึ้นแล้ว และเกิน 50 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2527 การเปลี่ยนแปลงของประเทศที่กำลังจะกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการขยายตัวของชนชั้นกลาง

จำนวนผู้ขายสินค้าเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ผลต่อสุขภาพจิตก็คือความรู้สึกถูกถอนรากถอนโคน ความลำบากในการปรับตัว และความคับข้องใจในความคาดหวัง การวางแผนทุกประเภท มีจำนวนมาก จากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วนี้ ยังผลให้การดำเนินชีวิตของสมาชิกในสังคมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ทุกคนต้องดิ้นรนปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์จิตใจ อยู่ในสภาวะที่เครียดอยู่ตลอดเวลา นำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น เป็นโรคจิต โรคประสาท อาชญากร ติดยาเสพติด มีพฤติกรรมก้าวร้าว และเบี่ยงเบน นอกจากนั้น คนยังขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขาดความเมตตาการุณา เห็นแก่ตัว เกิดความอิจฉาริษยา ระวังกัน บางคนทนต่อสภาพถูกบีบคั้นทางจิตใจไม่ไหว จึงฆ่าตัวตายไปก็มี จากสถิติพบว่า คนไทยมีแนวโน้มที่จะฆ่าตัวตายมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ยากจนและใช้แรงงาน (สุชาติ พลภักย์ และผกาพันธุ์ วุฒิสถิณ 2525) พฤติกรรมที่เป็นปัญหาเหล่านี้เป็นผลมาจากการตัดสินใจที่ผิดอันเนื่องจากการมีสภาพจิตใจที่ไม่ดี มีความเครียดจึงแสดงพฤติกรรมตอบโต้ต่อสถานการณ์เพื่อลดความเครียดทางจิตใจ หรือที่เรียกว่า การใช้กลไกป้องกันตน (Defense Mechanisms) การที่คนเราใช้กลไกป้องกันตนในการปรับตัวต่อสภาวะเครียด เป็นเรื่องปกติธรรมดาทั้งหลายในชีวิตประจำวัน หากได้แสดงถึงความผิดปกติไม่ หากคนเราใช้แต่พอดี ก็เป็นเรื่องปกติธรรมดา และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแต่อย่างใด แต่ถ้ายิ่งจะเป็นคนประโชยจนเข้าไปในแง่พิชชโยให้คนเราหาทางออกด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นการผ่อนคลาย ความตึงเครียด และช่วยให้อารมณ์สงบลงได้บ้าง ถึงแม้ว่าการใช้กลไกป้องกันตนจะไม่ช่วย แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตรงก็ตาม แต่มันข้อสำคัญที่ไม่ควรลืมก็คือ อันตรายจะเกิดขึ้นได้เมื่อเราใช้ เป็นประจำซ้ำซากในการแก้ปัญหาจนกลายเป็นลักษณะนิสัย และยิ่งจะนำไปสู่ปัญหายิ่งยากในการปรับตัวได้มากยิ่งขึ้น (นิภา นิธิยานน 2520 : 133)

จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมดังกล่าว ผู้ที่ได้รับความกระทบกระเทือนอย่างมาก คือ "เยาวชน" ซึ่งอยู่ในวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่เกิดความเครียดทางอารมณ์ได้ง่าย (Hurlock. 1949 : 3) ประกอบกับสังคมเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดความ

ว่า รุน สับสน ไม่สนใจในการปฏิบัติ หรือปฏิบัติตนผิดพลาดไป เช่น หนีโรงเรียน ติดยา เสพติด ยกพวกตีกัน เป็นอาชญากร มีพฤติกรรมก้าวร้าว และเบี่ยงเบน เป็นโรคจิต โรคประสาท จากสถิติของยูวอาชญากร พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในสภาพบ้านแตก ดังนั้นองค์กร ที่มีส่วนช่วยให้เยาวชนเหล่านี้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องเป็นแห่งแรกคือ สถาบันครอบครัว ภายใน ครอบครัวบิดามารดา นับว่ามีบทบาทสำคัญ ในอันที่จะหล่อหลอมบุคลิกภาพของเด็กตั้งแต่แรกเกิด จนกระทั่งโต เด็กที่มีความสัมพันธ์กับบิดามารดาดี และได้รับการอบรมที่ดีเหมาะสมย่อมเป็น ผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกดีและเหมาะสม

ดวงเคียน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (ดวงเคียน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ 2524 : 8) กล่าวว่าด้วยนี้ วัยรุ่นเป็นวัยที่บุคคลเปลี่ยนจาก ความเป็นเด็กเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยรุ่น บุคคลได้รับอิทธิพลของครอบครัว ที่บุคคลจะลดน้อยลง โดยเฉพาะในสังคมไทยนั้นครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพล ต่อจิตใจของคนไทยมากมาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ คนไทยจะผูกพันอยู่กับครอบครัว โดยเฉพาะ บิดามารดาของตนจนแก่เฒ่า และอาจกล่าวได้ว่า ครอบครัวไทยมีบทบาทสำคัญต่อจิตใจของ คนไทยมากกว่าที่จะปรากฏในวัฒนธรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะในวัฒนธรรมของสังคมอุตสาหกรรม

ด้วยเหตุที่การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีความสำคัญมากต่อการหล่อหลอมและพัฒนา บุคลิกภาพของเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป การอบรมจึงควรกระทำโดยมีรากฐานมาจาก เหตุผล ไม่ควรกระทำด้วยอารมณ์พาหุเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ยึดตัวเองเป็นใหญ่ แสดงอำนาจใช้อารมณ์โดยขาดเหตุผลอันสมควร จะส่งผลให้เด็กขาดความอบอุ่นและขาดความ มั่นคงปลอดภัย ขาดความริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อีกด้วย ส่วนการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ต่างไปคนละทิศคนละทาง ไม่สนใจเด็ก ปล่อยปละละเลย เด็กให้ทำอะไรได้ตามใจชอบจนเลยขอบเขต จะส่งผลให้เด็กขาดความรัก ความอบอุ่นจาก พ่อแม่ ขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้คุณธรรม และความคิดต่าง ๆ ด้วย การอบรมเลี้ยงดูทั้งสอง ลักษณะจึงกล่าวได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่ดีเหมาะสม ขาดเหตุผล ซึ่งทำให้บุคคลเกิดความรู้สึก

ว่าตนเองมีค่าน้อย มีความภูมิใจในตนเองต่ำ ไขว่คว้าในการปรับตัวไม่เหมาะสม เมื่อประสบกับปัญหาในทางตรงกันข้าม ถ้าพ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย โดยใช้เหตุผลแล้วจะทำให้เด็กสามารถควบคุมตนเองได้มีวินัยในตนเอง ไม่ต้องใหญ่โตหรือกฎเกณฑ์ภายนอกมากคอยควบคุมความประพฤติ เด็กที่ฝึกความเป็นอิสระ ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนมีค่าและมีความภูมิใจในตนเองสูง เมื่อพบกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดทางจิตใจก็เลือกไขว่คว้าในการป้องกันตนที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ นอกจากนี้เด็กยังรู้สึกว่าได้ได้รับความรัก ความอบอุ่น และความมั่นคงปลอดภัยจากพ่อแม่เสมอ (สุนารี เทชะไรศิริวัฒน์ 2527 : 2 - 3)

ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูที่จะช่วยปลูกฝังบุคลิกภาพที่ดีให้แก่เด็ก ซึ่งจะเป็นแนวทางให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมของตนในผู้อื่นยอมรับโดยกฎวิธี รู้จักป้องกันตนเองให้พ้นจากอุบัติเหตุต่าง ๆ รู้จักหักห้ามอารมณ์ที่จะแสดงอาการก้าวร้าว และไม่ก้าวร้าวสิทธิของผู้อื่น นอกจากนั้นจะทำให้เป็นผู้มีสุขภาพจิตดี มีการปรับตัวที่ดีกับผู้อื่นร่วมงาน ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อการใช้รูปแบบกลไกป้องกันตน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น โดยหวังว่าผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อสร้างเสริมบุคลิกภาพและการปรับตัวให้แก่เด็กต่อไป

ความหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อการใช้กลไกป้องกันตน
2. เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบของการใช้กลไกป้องกันตนของเด็กนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบของการใช้กลไกป้องกันตนเองของเด็กนักเรียนชายและเด็กนักเรียนหญิง

4. เพื่อเปรียบเทียบว่าเด็กนักเรียนชายในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะใช้รูปแบบกลไกรป้องกันตนเองแตกต่างกันหรือไม่

5. เพื่อเปรียบเทียบว่าเด็กนักเรียนหญิงในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะใช้รูปแบบกลไกรป้องกันตนเองแตกต่างกันหรือไม่

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบว่าการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อการใช้รูปแบบของกลไกรป้องกันตนเองหรือไม่เพียงใด เพื่อจะเป็นแนวทางให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กได้ทราบและนำไปใช้ประโยชน์ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

2. ทำให้ทราบว่าเด็กนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะใช้กลไกรป้องกันตนเองแตกต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นการยืนยันให้เห็นถึงผลของการอบรมเลี้ยงดู และเป็นข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมแก่บุคลิกลักษณะของเด็กหญิง และเด็กชายตามวัฒนธรรมไทย

3. ทำให้ทราบว่าเด็กนักเรียนชายและเด็กนักเรียนหญิงใช้รูปแบบกลไกรป้องกันตนเองแตกต่างกันหรือไม่เพื่อจะได้นำไปใช้ในการจัดการสอนการอบรมให้เหมาะสม

4. ทำให้ทราบว่าเด็กนักเรียนเพศเดียวกันที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะใช้กลไกรป้องกันตนเองแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กได้ทราบและนำไปใช้ประโยชน์ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้จะครอบคลุมถึงเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ป. 6) ทั้งโรงเรียน

กันทรลักษณ์วิทยา ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 90 คน

2. ตัวแปรที่จะศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

2.1.1 การอบรมเลี้ยงดู

2.1.1.1 แบบเข้มงวดกวดขัน

2.1.1.2 แบบประชาธิปไตย หรือแบบมีเหตุผล

2.1.1.3 แบบปล่อยปละละเลย

2.1.2 เพศ

2.1.2.1 หญิง

2.1.2.2 ชาย

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ รูปแบบของการใช้

กลไกป้องกันตน (Defense Mechanisms)

2.2.1 ปฏิกริยาการก้าว (Aggressive reactions)

2.2.2 ปฏิกริยาแบบถอยหนีหรือหนี (Flight or withdrawal reactions)

2.2.3 ปฏิกริยาแบบประนีประนอมหรือทดแทน (Compromise or Substitute)

reactions)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พ่อแม่ หมายถึง บุคคลที่ได้ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นเวลานานที่สุด อาจเป็น
ผู้ปกครอง เช่น ญาติ หรือผู้อุปการะ

2. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ซึ่งแยกได้จากคะแนน
การทดสอบความรู้สึกของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการปฏิบัติของพ่อแม่ แบ่งออกได้เป็น

3 แบบคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบประชาธิปไตย หรือมีเหตุผล และแบบ
ปล่อยปละละเลย

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนมีความรู้สึกตนเองว่าไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้ หรือถูกควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการทำตามที่ตนต้องการ เช่น

3.1 เมื่อจะออกไปธุระนอกบ้าน พ่อแม่จะซักถามรายละเอียดว่าจะไปพบใครที่ไหน

3.2 เมื่อเวลาช้อปปิ้งของเครื่องใช้ มักจะเลือกซื้อให้เอง

3.3 เวลาไปโรงเรียนมักจะคอยรับส่งหรือให้ไปกับผู้ที่ไว้วางใจได้

ฯลฯ

การอบรมเลี้ยงดูประเภทนี้วัดได้จากแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หรือมีเหตุผล หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ตัวเด็กมีความรู้สึกว่าเขาเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ผู้ปกครองให้ความรัก ความอบอุ่นอย่างมีเหตุผล เช่น

4.1 เปิดโอกาสให้น้ำเฟื้อน ๆ มาพินิจได้ทุกคนบางโอกาส

4.2 ให้อิสระในการที่จะเลือกรับประทานอาหารตามสมควร

4.3 เมื่อทำผิดจะยกย่องชมเชยตามสมควร

4.4 ให้อิสระในการเลือกศึกษาต่อตามความถนัดตามสมควร

ฯลฯ

การอบรมเลี้ยงดูประเภทนี้วัดได้จากแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

5. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ตัวเด็กนักเรียนมีความรู้สึกว่า ตนเองไม่ได้รับการเอาใจใส่ การสนับสนุน หรือคำแนะนำจากพ่อแม่ มักถูกปล่อยปละละเลยทำอะไรตามชอบใจ พ่อแม่ไม่ให้ความอบอุ่นเท่าที่ควร เช่น

- 5.1 ขอแม่ไปกอดเอาใจไว้ดูแลสุขภาพ
- 5.2 จะไปไหนไหนพ่อแม่อีกไม่วา
- 5.3 เวลานี้ปัญหาขอแม่มักเฉย กองแก้นปัญหาเอง

ฯลฯ

การยอมรับซึ่งกันและกันได้จากแบบทดสอบการยอมรับซึ่งกันและกันแบบปลายปลายละละ

6. กลไกป้องกัน หมายถึง กลไกทางจิต เป็นพฤติกรรมอัตโนมัติที่บุคคลแสดงออก เพื่อลดความเครียด และคงสภาพโครงสร้างของจิตเดิมไว้ เป็นพฤติกรรมที่บุคคลใช้เพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรค ไม่ยอมรับความจริงหรือการเปลี่ยนแปลง ส่วนใหญ่เกิดขึ้นโดยตนเองไม่ได้ตระหนักว่าเกิดขึ้น จึงไม่สามารถควบคุมได้ แบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ ปฏิกริยาการก้าวร้าว ปฏิกริยาการถอย หรือหนี และปฏิกริยาประนีประนอมหรือทดแทน

7. ปฏิกริยาการก้าวร้าวหรือสู้ (Aggressive reactions) หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลในการต่อสู้กับอุปสรรคที่ขวางกั้นอยู่ หรือตัวแทนบางอย่างของอุปสรรค เป็นการต่อสู้ที่มุ่งจะขจัดหรือเอาชนะสิ่งที่กีดขวางที่ทำให้เกิดความคับข้องใจ ซึ่งจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ

7.1 แสดงพฤติกรรมบางอย่างผิดไปจากที่เคยหรือทำลายสิ่งของเพื่อเรียกร้องความสนใจ (Attention-getting) เช่น ทบโตะให้มีเสียงดังในขณะเพื่อนกำลังใช้สมาธิในการสอบ

7.2 มีแนวโน้มที่จะฆ่าตัวตาย (Suicide) เช่น บ่นหรือคิดอยากตาย

7.3 การตอบโต้ทันที เช่น ถ่มน้ำลายตอบโต้ทันทีที่มีคนมาตวาด โดยไม่คิดลบลาวสอก

7.4 การก้าวร้าวต่อสิ่งทดแทน (Displaced Aggression) เช่น โกรธพอเลยรังแกน้อง ๆ

7.5 การชักโทษผู้อื่น (Projection) เช่น สามที่ไม่ขอสัตย์ต่อภรรยา มักจะกล่าวโทษภรรยาบ่อย ๆ ว่านอกใจ

ในขั้นถัดไปจากคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามการให้กลไกป้องกันตนแบบก้าวร้าวหรือสู้

8. ปฏิกริยาถดถอยหรือหนี (Flight or withdrawal reactions) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลพยายามที่จะถอยหนีจากอุปสรรค หรือสถานการณ์ที่ทำให้คับข้องใจ อาจอยู่ในรูปของการหนี หรือการสร้างเปลือกของกลไกป้องกันคนขึ้นมาเพื่อป้องกันตนเองจากการถูกคุกคาม ซึ่งจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

8.1 ซอมหลบไปอยู่คนเดียวเงียบ ๆ (Isolation)

8.2 การเก็บกดความรู้สึกที่ตัวเองคิดว่าเป็นหรือความดะอาที่ได้รับ (Repression) ความคิดนี้จะถูกกลไกกลืนลงไปจากระดับแห่งการรู้สำนึกหรือความรู้สึกตัว

8.3 การถอยไปสู่วัยเด็กเพื่อความสบายใจ เมื่อเกิดสถานการณ์ที่เครียดขึ้นมา (Regression) เช่น ร้องไห้เหมือนเด็ก ๆ

8.4 การหนีจากโลกแห่งความเป็นจริงที่ทำให้บุคคลมีความคับข้องใจ เพื่อเข้าไปอยู่ในโลกแห่งความเพฝัน เพื่อลดความเครียด (Fantasy) เช่น ฝันว่าใครบางคนหลังจากมีความโกรธ หรือกลายเป็นคนขี้โม

8.5 การปฏิเสธไม่ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นเพื่อหนีความวิตกกังวล เมื่อเกิดการสูญเสีย (Denial) เช่น แม่ที่ไม่ยอมรับว่าลูกตัวเองตาย ทั้ง ๆ ที่ได้ตายไปจริง ๆ

8.6 การติดขัดกับพฤติกรรมเก่า ๆ ที่ได้รับความสุข เช่น การดูดนิ้วเพื่อลดความเครียด เพราะเคยได้รับความสุขเมื่อตอนเป็นเด็ก

ในขั้นถัดไปจากคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามการใช้กลไกป้องกันตนเองถดถอยหรือหนี

9. ปฏิกริยาแบบประนีประนอมหรือทดแทน (Compromise or Substitute reactions) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลไม่สามารถจะลดความเครียดได้ จากการใช้ความก้าวร้าว หรือถอยหนีจึงใช้การประนีประนอมกับอุปสรรคที่เผชิญ พฤติกรรมที่แสดงออกมีดังนี้

9.1 การทดแทน (Sublimation) เป็นการหาสิ่งทดแทนในสิ่งที่ตนเองไม่มี โดยสังคมยอมรับว่าถูกต้อง (ไม่ได้เปลี่ยน) เช่น ไม่มีลูกไปขอคนอื่นเขามาเลี้ยงแทน

9.2 การทดแทน (Substitution) เป็นการใช้อิทธิกรรมหรือการแสดงออกอย่างหนึ่งมาทดแทน สิ่งซึ่งมักไม่ยอมรับพฤติกรรมชนิดเช่นนี้ เช่น มีความกดดันทางเพศโดยหาทางออกโดยการเล่าเรื่องตลกทางเพศ

9.3 การชดเชย (Compensation) เป็นการแก้ไขความรู้สึกที่ต่ำต้อยไม่ว่าจะทางรูปสมบัติ หรือคุณสมบัติ เป็นการทดแทนสิ่งที่ตนขาดไป เช่น คนตัวเล็กแต่เสี่ยงดั่งไม่สว่นแต่เรียนเก่ง

9.4 การเพียบตนกับแบบที่ตนอยากจะเป็น (Identification) เป็นการเลียนแบบให้เหมือน เพื่อให้ตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ช่วยให้ตนเองเกิดความมั่นใจ เช่น ลูกชายทำตัวให้มีบุคลิกเหมือนพ่อ

9.5 การหาอิทธิกรรมมาทดแทน เพื่อชดเชยความรู้สึกผิด (Reaction formation) โดยเปลี่ยนพฤติกรรมจากหน้ามือเป็นหลังมือ เช่น คนซึ่งเกลียดดื่มกลายเป็นเด็กกินเหล้าอย่างเผลอขาด ข้างนี้ประมาณนี้ทุก ๆ คนอีกด้วย

9.6 การกระทำแกสิ่งที่ตนเคยกระทำมาแล้ว (Undoing) เพื่อลดความรู้สึกผิด (guilt feeling) เช่น คนที่ล้างมือบ่อย ๆ หรืออยากเข้าวัด เพื่อล้างบาป

9.7 หาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) ซึ่งหนีไปจากเหตุผลที่แท้จริง เช่น สอบตกแล้วหาว่าไม่มีเวลาเตรียมตัว

ในที่นี้จัดได้จากคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอมหรือทดแทน

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทฤษฎีเรื่องผลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อการใช้รูปแบบกลไกป้องกันตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดศรีสะเกษนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งกล่าวถึงเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องทางออกเป็นสามส่วนคือ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลไกป้องกันตน การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลไกป้องกันตน และเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งจะได้อธิบายที่ละส่วนดังนี้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลไกป้องกันตน

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freud, 1954 : 16 - 74) ได้กล่าวถึงโครงสร้างของจิตซึ่งแบ่งออกเป็นบุคลิกภาพของมนุษย์ประกอบด้วยระบบ 3 ระบบที่สัมพันธ์กันคือ อิด (ID) อีโก (EGO) และซูเปอร์อีโก (SUPPER EGO)

อิด (ID) เป็นโครงสร้างที่ถูกควบคุมด้วยสัญชาตญาณ (Instinct) ซึ่งเป็นสิ่งจะปลดปล่อยความแค้นเคือง และสนองความต้องการทางกาย (Biological Needs) โดยไม่คำนึงถึงคุณธรรม หรือความรับผิดชอบแต่อย่างใด

ซูเปอร์อีโก (SUPPER EGO) เป็นโครงสร้างที่ควบคุมด้วยโนธรรม ศีลธรรม วัฒนธรรม ประเพณี และจรรยาบรรณของแต่ละสังคม พฤติกรรมที่ถูกควบคุมด้วยซูเปอร์อีโกจะเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความยับยั้งชั่งใจ

อีโก (EGO) เป็นโครงสร้างที่มีเหตุผล มีความจริง ความถูกต้องเป็นหลัก เป็นตัวผสมผสานระหว่าง จิต และซูเปอร์อีโก จะทำหน้าที่ควบคุมความอยากของจิต ซึ่งใจเป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่ให้ปรากฏออกมาภายนอก

เมื่อความต้องการหรือความปรารถนาไม่ได้รับการตอบสนอง เนื่องจากมีอุปสรรคมา กีดกันบุคคลจะเกิดความคับข้องใจ และสถานการณ์หรือสภาวะคับข้องใจต่าง ๆ ทำให้เกิดความเครียด (Stress) ทางอารมณ์ ซึ่งจะยังคงมีอยู่เรื่อย ๆ นานเท่าที่ความต้องการยังไม่ได้รับการตอบสนองความเครียดที่กล่าวนี้มี 4 ลักษณะดังนี้

1. ความเครียดที่เกิดจากความเจริญเติบโตทางร่างกาย (Physiological growth processes)
2. ความคับข้องใจ (Frustration)
3. ความขัดแย้ง (Conflicts)
4. ความหวาดหวั่น (Threats)

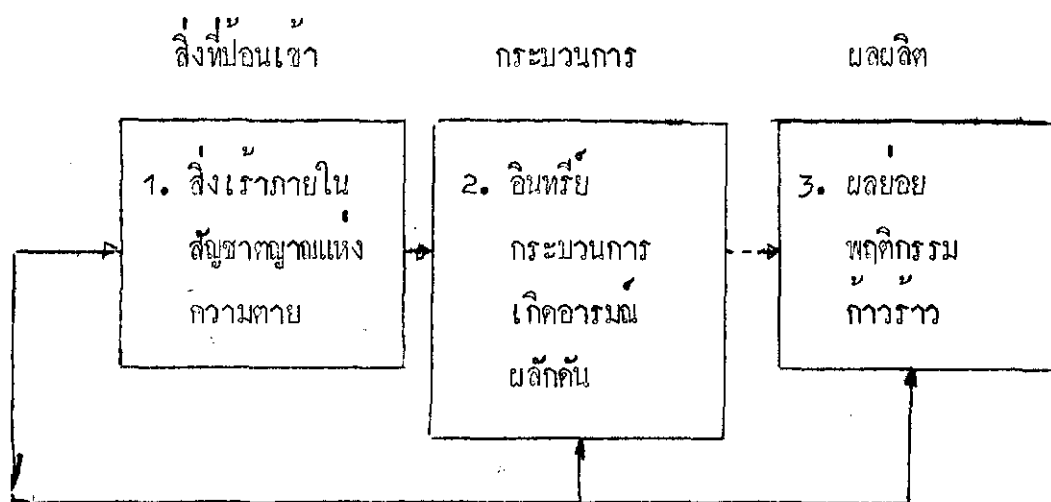
เนื่องจากจิตใจของมนุษย์ถูกเรียกร้องด้วยความต้องการทางร่างกาย (Biological Needs) และแรงกระตุ้นจากสัญชาตญาณซึ่งมักจะขัดกับความต้องการหรือกฎเกณฑ์ของโลกภายนอกหรือสังคม วัฒนธรรม หรือจริยธรรม และประสบการณ์ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดความขัดแย้งภายในจิตใจ แต่เมื่อ อีโก (EGO) ซึ่งเป็นอีกส่วนหนึ่งของจิตใจได้รับสัญชาตญาณความขัดแย้งดังกล่าวก็จะพยายามปรับหรือเปลี่ยนแปลง แก้ไขความต้องการแต่ละฝ่ายให้มาสู่ระดับที่พอเหมาะพอดี เป็นที่ยอมรับทั้งจิตใจของตนเองและสังคม หรือวัฒนธรรมนั้น ๆ ทำให้จิตใจเข้าสู่สภาวะสมดุล หลุดพ้นจากความวิตกกังวลไปได้ ขบวนการทำงานของอีโกนี้เรียกว่า กลไกป้องกันตนทางจิต (Defense Mechanism of the EGO) (สุวัทนา อารีพรรค 2524 : 9 - 10) ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับจิตใต้สำนึก และส่วนน้อยอยู่ในระดับจิตสำนึก

สุวัทนา พรพัฒน์กุล (สุวัทนา พรพัฒน์กุล 2522 : 162 - 172) ได้อธิบายกลไกป้องกันตนในรูปของชนิดของพฤติกรรมการปรับตัวพื้นฐาน 3 ประเภทคือ

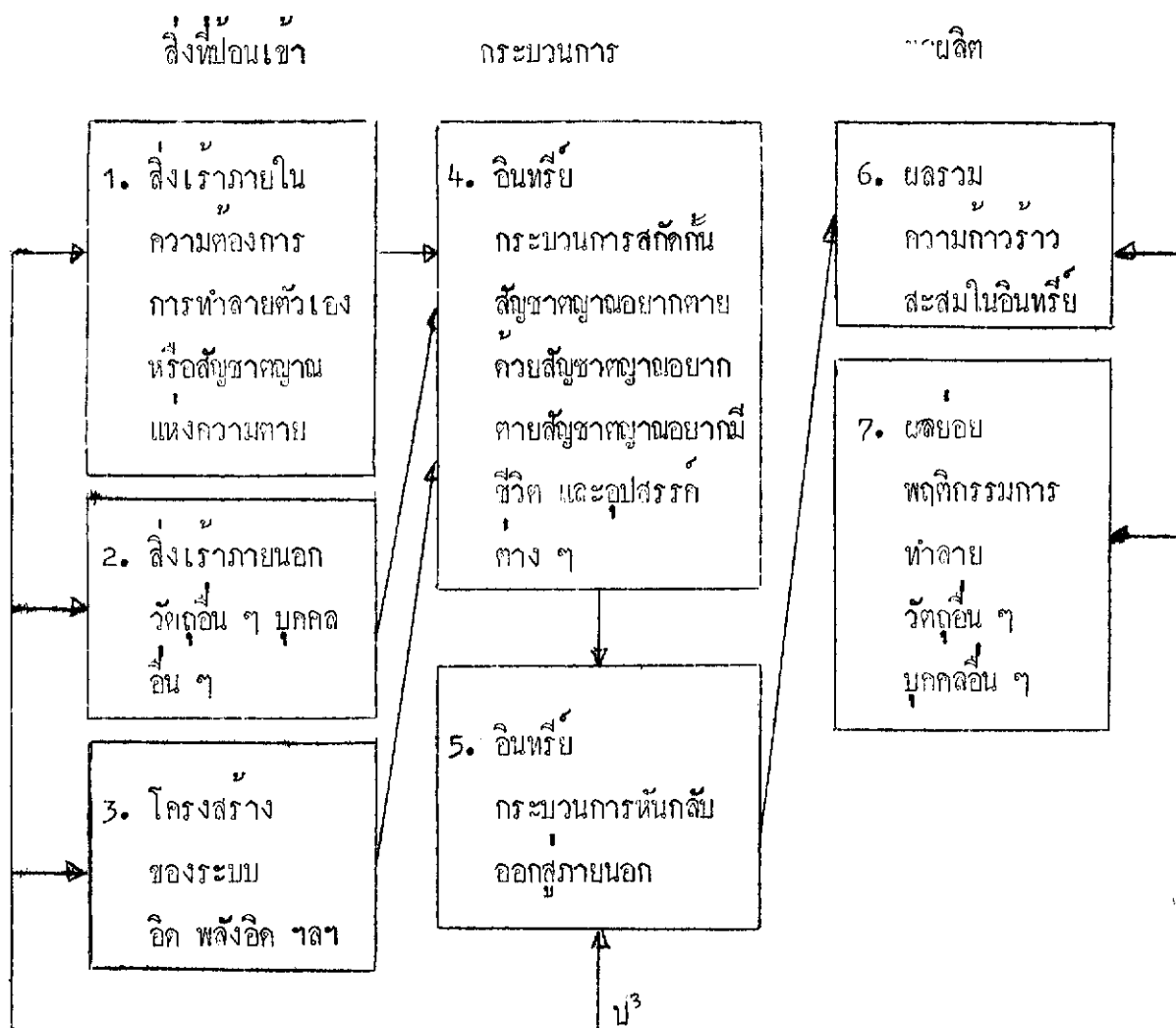
1. ปฏิกริยาการก้าวร้าว (Aggressive reactions)
2. ปฏิกริยาถอยหนีหรือหนี (Flight or withdrawal reactions)
3. ปฏิกริยาแบบประนีประนอมหรือทดแทน (Compromise or Substitute reactions)

ปฏิกิริยาการก้าวร้าว (Aggressive reactions)

ความก้าวร้าวรุกรุนเกินความทองการทำลายตัวเอง (Self destruction) ที่หันหลังออกภายนอกส่ววัตถุทดแทน (Substitute objections) คนที่ต่อสู้กับคนอื่น และเป็นผู้ทำลายก็เพราะความปรารถนาในความตายของเขาถูกสกัดกั้นโดยกำลังของสัญชาตญาณของการมีชีวิต เป็นพฤติกรรมของบุคคลในการต่อสู้กับอุปสรรคที่ขวางกั้นอยู่ หรือตัวแทนบางอย่างของอุปสรรค และอุปสรรคอื่น ๆ ภายในบุคลิกภาพของเขาซึ่งต่อต้านสัญชาตญาณของความตาย สงคราม treat war ในปี 1941 - 1948 ทำให้หลายคนเชื่อว่าความก้าวร้าวเป็นแรงจูงใจที่ครอบครองจิตใจเท่า ๆ กับแรงจูงใจทางเพศ (Sex motivation) ความก้าวร้าวนี้อาจเปลี่ยนแปลงหรือถูกปรับปรุงได้มาก เพราะมนุษย์ต้องอยู่ในสังคมตามปกติ ความก้าวร้าวไม่ใช่วิธีการปรับตัวที่ดี เพราะความก้าวร้าวอาจช่วยลดความเครียดทางจิตใจ และทางกายที่ทำให้เกิดความคับข้องใจได้บ้างชั่วคราวช่วยยาม แต่ในระยะยาวพฤติกรรมก้าวร้าวจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และมันจะต้องได้รับโทษหรือมีแต่จะเพิ่มความเครียด กระบวนการเกิดความก้าวร้าว นั้น นวดเหนืง วิเชียรโชติ และวีรยุทธ วิเชียรโชติ ได้อธิบายไว้ดังนี้



ภาพประกอบ 1 การเกิดความก้าวร้าว (นวดเหนืง วิเชียรโชติ และวีรยุทธ วิเชียรโชติ 2525 : 51)



ภาพประกอบ 2 การทำงานของ "ความก้าวร้าว" (นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ และวีรบุพผ วิเชียรโชติ
2525 : 52)

พฤติกรรมกรรมการก้าวร้าวอาจแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ (เคโซ สวานนท์ 2519)

1. ทำลายสิ่งของเพื่อเรียกร้องความสนใจ (Attention - getting)

เช่น พับโต๊ะให้มีเสียงดังในขณะที่เพื่อนเรียน

2. การฆ่าตัวตาย (Suicide)

3. การตอบโต้ทันที เช่น เคียงตอบโต้ทันทีโดยไม่ลบลาวาต่อ

4. การการาราคอสิ่งทดแทน (Displaced Aggression)

5. การชักโทษผู้อื่น (Projection) เช่น สามีที่ไม่ชอบสตัยต่อภรรยา มักจะกล่าวโทษภรรยาบ่อย ๆ วนอกใจตน

ปฏิกิริยาถอยหนี (Flight or withdrawal reaction)

ไบรเน (Freud, n.d. citing Byrne, 1966) กล่าวว่า เมื่อจิตใจถูกกดดันจากความวิตกกังวลมากเกินไป อีโก้ก็บังคับให้ใช้วิธีการถอยกลับของจิตใจ เพื่อหลีกเลี่ยงจากอุปสรรค หรือสถานการณ์ที่ทำให้คับข้องใจ การถอยกลับนี้อาจอยู่ในรูปของการหนีหรือการสร้างเบี่ยงเบนของกวีธานขึ้นมาเพื่อปกป้องตัวเองจากการถูกขู่ การถอยกลับนี้ว่าสำคัญและมีค่าต่อพฤติกรรม การปรับตัวภายใต้ผลกระทบ วิธีการเหล่านี้ได้แก่

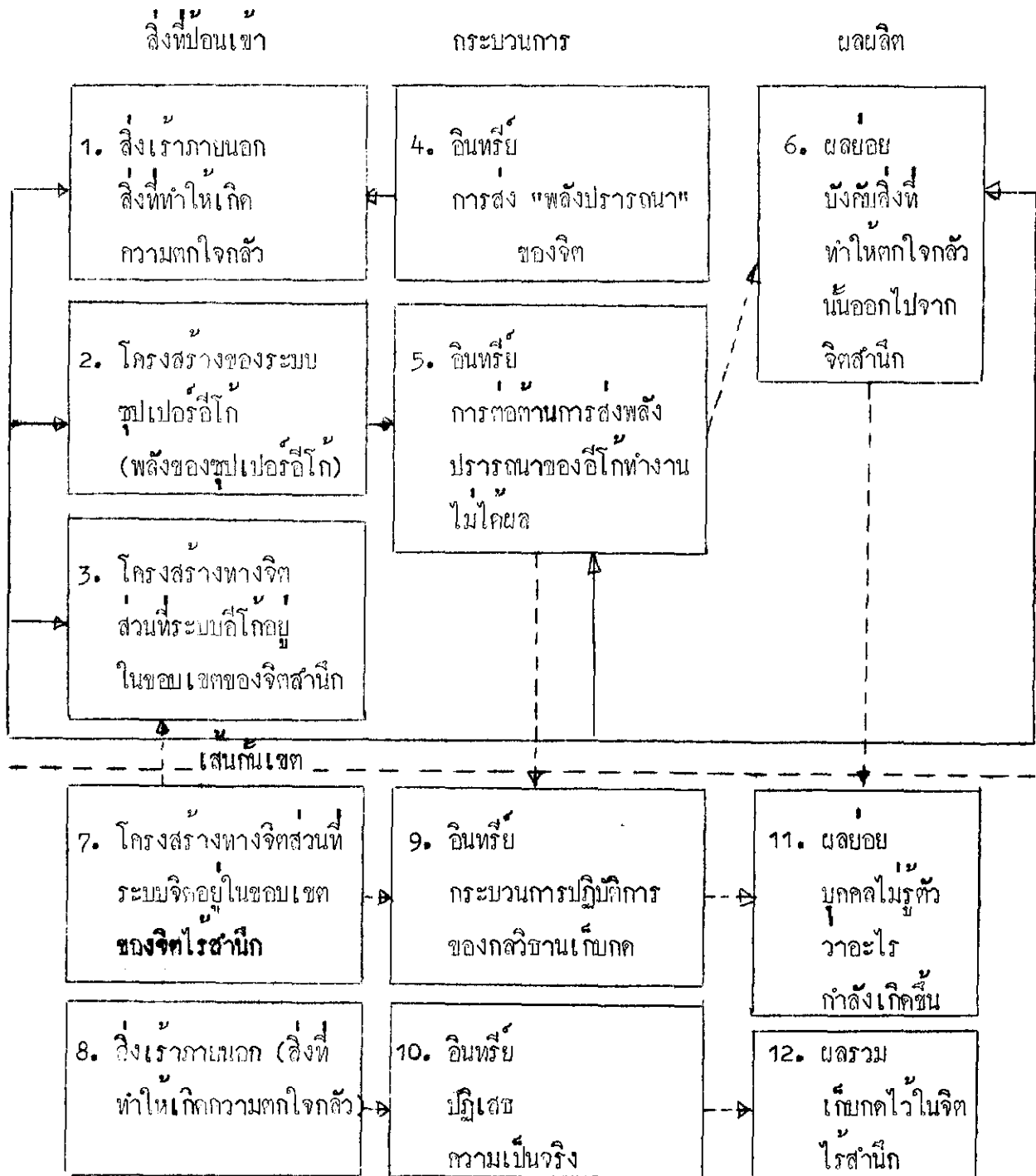
1. แยกตัวอยู่โดดเดี่ยว (Isolation) ฟรอยด์กล่าวว่า เป็นขบวนการที่เกิดในระดับจิตใต้สำนึก เป็นความคิดที่ถูกแยกขาดการปะติดปะต่อ

2. การเก็บกด (Repression) ความรู้สึกที่ตัวเองมีความผิดหรือความละอายที่ได้รับ ความคิดนี้จะถูกกลืนลงไปในระดับแห่งการรู้สำนึกหรือความรู้สึกตัว

3. การถอยกลับไปสู่วัยเด็กเพื่อความสบายใจ (Regression) เมื่อเกิดสถานการณ์ที่เครียดขึ้นมา เช่น การร้องไห้เหมือนเด็ก

4. การหนีจากโลกแห่งความเป็นจริงที่ทำให้บุคคลมีความคับข้องใจ (Fantasy) เพื่อเข้าไปอยู่ในโลกแห่งความเพฝัน เช่น ฝันว่าใครบางคนหลังจากที่มีความโกรธ

5. การปฏิเสธไม่ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น (Denial) เพื่อหนีความวิตกกังวลเมื่อเกิดการสูญเสีย เช่น ไม่ยอมรับว่าลูกตัวเองตาย ทั้ง ๆ ที่ตายไปแล้ว
6. การติดอยู่กับเหตุการณ์เก่า ๆ ที่เคยได้รับความสุข (Fixation) เช่น การกุดนิ้วเพื่อลดความเครียด เพราะเคยได้รับความสุขเมื่อตอนเป็นเด็ก

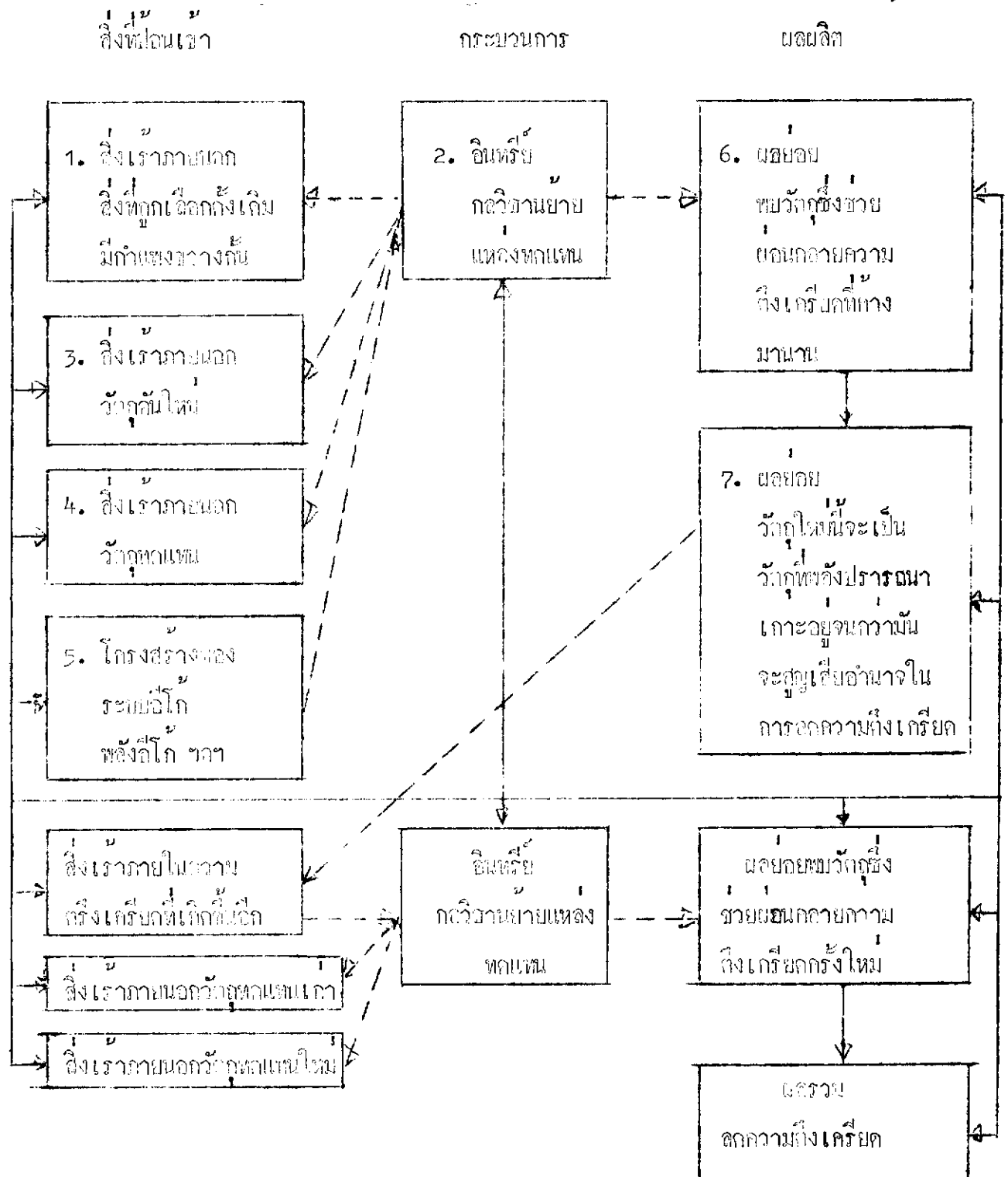


ภาพประกอบ 3 การทำงานของกลีวานการเก้มกด (นวลเพญ วิเชียรโชติ และวีรยุทธ วิเชียรโชติ 2515 : 115)

ปฏิกิริยาแบบประนีประนอมหรือทดแทน

เมื่อบุคคลเกิดความเครียด และไม่สามารถลดความเครียดได้จากปฏิกิริยาการก้าวร้าวหรือถอยหนี จึงใช้วิธีการประนีประนอมกับอุปสรรคที่เผชิญหรือใช้วิธีการย้ายแหล่งทดแทนจากสิ่งปลุกระดมของพลัซมิด (ID) เพื่อช่วยผ่อนคลายความเครียดที่ค้างมานาน กลไกป้องกันตนที่ใช้เพื่อประนีประนอมหรือทดแทนได้แก่

1. การทดเทิด (Sublimation) เป็นการหาสิ่งทดแทนในสิ่งที่ตนเองไม่มี (ไม่ได้เบียดเบียน เช่น ไม่ลักขโมยไปของคนอื่นมาเล่นแบบ)
2. การทดแทน (Substitution) เป็นการใช้กิจกรรมหรือการแสดงออกอย่างหนึ่งมาใช้ทดแทน เช่น มีความกดดันทางเพศเลยหาทางออกโดยการเล่าเรื่องตลกทางเพศ
3. การชดเชย (Compensation) เป็นการแก้เบียดเบียนความรู้สึกคำตอไม่ว่าทางรูปสมบัติ หรือคุณสมบัติ เป็นการทดแทนในสิ่งที่ตนขาดไป เช่น คนตัวเล็กแต่เลี้ยงดั่ง ไม่สวดยแต่เรียนเก่ง
4. การเทียบตนกับแบบที่ตนอยากจะเป็น (Identification) เป็นการเลียนแบบให้เหมือน เพื่อให้ตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ช่วยให้ตนเองเกิดความมั่นใจ เช่น ลูกชายทำตัวให้มีบุคลิกเหมือนพ่อ
5. การหากิจกรรมมาทดแทน เพื่อผ่อนคลายความรู้สึกผิด (Reaction formation) โดยเปลี่ยนพฤติกรรมจากหน้ามือเป็นหลังมือ เช่น คนชั่วเหลาะฉะกลายเป็นเด็กเลวอย่างได้ขนาด ร้ายประนามนักมทุก ๆ คนอีกกว่า
6. การกระทำแกสิ่งทอนเคยกระทำมาแล้ว (Undoing) เพื่อลด guilt feeling เช่น คนหลางมือบ่อย ๆ หรือคนพอยากเขาวัดเพื่อล้างบาป
7. หาเหตุผลเขาข้างตัวเอง (Rationalization) ซึ่งผิดไปจากเหตุผลที่แท้จริง เช่น สอวกแล้วหาว่าอาจารย์ไม่ยุติธรรม



ภาพประกอบ 4 กวีนิพนธ์แห่งทดแทน (นาคเงิน วิเชียรโรติ และวิรัชพร วิเชียรโรติ

2525 : 100)

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลไกป้องกันตน

วิลเลียม เอส. ซาฮาเกียน (Sahakian, William S. 1975) กล่าวว่า บุคคลจะสร้างกลไกป้องกันตนขึ้นมา เกิดจากสาเหตุสำคัญ 2 ประการคือ

1. มีความวิตกกังวลสูงมากในเรื่องหนึ่งเรื่องใด และอึดใจวิีคิดหรือแก้ไขไม่ได้

ควยวิีไม่เพ่พุด

2. อีโก (EGO) ไม่สามารถประนีประนอมแรงต้านความต้องการของ Id และแรงหักห้ามของ Supper Ego ได้ในสถานการณ์เช่นนี้ ถ้า Ego ยังเผชิญต่อเหตุการณ์ต่อไป ย่อมเป็นสาเหตุให้ระบบ Ego สิ้นสุดสาย และจะกลายเป็นความวิตกกังวลที่กระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรง (trauma) ซึ่งอาจเป็นโรคจิต โรคประสาท ดังนั้น Ego จึงจำเ็นที่จะต้องหาวิธีการลดความตึงเครียดโดยหันไปใช้วิธีการที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง หมายความว่า เป็นวิธีการที่ไม่ได้สนองความต้องการเดิมที่เกิดขึ้น โดยวิธีนี้ Ego จะสามารถรักษาความสมดุลทางจิตใจของบุคคลไว้ได้

ความก้าวร้าวเป็นลักษณะของบุคลิกภาพอย่างหนึ่งของบุคคล คอลลาร์ด และคนอื่นๆ (Kaufman. 1970 : 2 citing Dollard and others. 1939 : 11) มีความเห็นว่า ความก้าวร้าวเป็นการตอบสนองที่มีเป้าหมายเพื่อทำลายผู้อื่นหรือชน ๗ แตมิดเลอร์ (Kaufman. 1970 : 24 citing Miller. 1939 : 11) กลับเห็นว่าความก้าวร้าวเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงออกถึงความคับข้องใจ คล้ายกับเฟชบาช (Feshbach. 1956 : 257) ที่กล่าวว่า ความก้าวร้าวเป็นการระบายอารมณ์ที่ตึงเครียด และบารุช (Baruch. 1949 : 199) ก็กล่าวว่า ความก้าวร้าวเป็นการระบายปลดปล่อยความรู้สึกโกรธ ความกลัว และความรู้สึกที่ไม่ดีต่าง ๆ ออกมา แอฟรอยด์ (Freud. 1937 : 14) ซึ่งเชื่อนในทฤษฎีสัญชาตญาณกลับมีความเห็นว่า ความก้าวร้าวที่แสดงออกมาเป็นการทำลายคนอื่น โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้อื่นได้รับมีอันตรายแตกดับไป ส่วนลอเรนซ์ (Kaufman. 1970 : 15 - 16 citing Lorenz. 1966 : 209) ซึ่งเชื่อนในทฤษฎีสัญชาตญาณ เช่นกันกลับมีความเห็นว่า ความก้าวร้าวเป็น

วิธีการหนึ่งที่ทำให้มนุษย์หรือสัตว์บรรลุเป้าหมายที่มิใช่การก้าวร้าว เช่น การรักษาชีวิตรอด การกระทำ เพื่อให้เกิดการกระตุ้นทางเศรษฐกิจและอื่น ๆ

โดยทั่วไปถือกันว่าเพศชายมีความก้าวร้าวมากกว่าเพศหญิง เบอร์กอวิท (Berkowitz. 1962 : 267 - 269) สนับสนุนความคิดนี้โดยกล่าวว่าในสัตว์ชั้นสูง ส่วนมากรวมทั้งมนุษย์ เพศชายจะมีความก้าวร้าวมากกว่าเพศหญิง ดังจะสังเกตได้จากการต่อสู้ที่เกิดขึ้นเฉพาะใน เพศชายเป็นส่วนใหญ่ เขาให้ความเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้เป็นผลมาจากการทำงานของฮอร์โมนของ เพศชาย ประกอบกับการได้เปรียบทางสภาพร่างกายของเพศชาย เมื่อรวมเข้ากับความคาดหวัง ของสังคมที่มอบหมายของเพศชายที่แตกต่างไปจากที่มอบให้แก่อนุหญิง เพื่อยืนยันความคิดนี้ เขาได้อ้างถึงการศึกษาของ เจอร์ซิลด์ และมาร์คี (Jersild and Markey) โดยการสังเกต การเล่นอย่างอิสระของนักเรียนอนุบาล พบว่าเด็กชายแสดงพฤติกรรมตอบสนองภายนอกการก้าวร้าว มากกว่าเด็กหญิง ความแตกต่างจะยิ่งมากขึ้นเมื่อใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุเพิ่มขึ้น ส่วน มิสเชล (Goslin. 1969 : 714 citing Mischel. 1960 : 75) กล่าวไว้ในเรื่องทางการเรียนรู้ ทางสังคมในวัฒนธรรมโดยทั่วไป เป็นแบบที่ยอมรับให้ชายมีอิสระในการแสดงพฤติกรรมทาง ๆ มากกว่าหญิง มาตั้งแต่เด็ก จึงทำให้แต่ละเพศได้รับการเสริมแรงในการเรียนรู้ต่างกัน เป็นอีก สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การแสดงออกถึงความก้าวร้าวของเด็กแตกต่างกัน ดังจะพบได้จากการศึกษา ของเวียร์ และคนอื่น ๆ (Goslin. 1969 : 714 citing Sears and others. 1957 : 403) ที่ศึกษากับเด็กเล็กและเด็กอนุบาลทั้งชายและหญิง พบว่าการแสดงพฤติกรรม ก้าวร้าวของเด็กที่แตกต่างกันนี้มีสาเหตุมาจากการปฏิบัติของพ่อแม่ กล่าวคือการสร้างความสัมพันธ์ กับเด็กวัยเดียวกัน เด็กชายจะมีโอกาสได้แสดงออกถึงความก้าวร้าวมากกว่า เช่นได้รับการ สนับสนุนให้ต่อสู้ป้องกันตัวจากเพื่อนรังแก แต่เด็กหญิงกลับได้รับการยกย่องว่าเป็นเด็กที่ดีทำตน เป็นเด็กดี ที่วางตนอ่อนน้อม ใจดี และไม่แสดงความก้าวร้าว นอกจากนี้ กากาน (Kagan. 1964 : 139) ยังได้ให้เหตุผลสนับสนุนว่า วัฒนธรรมของแต่ละแห่งมีมาตรฐาน ในการแสดงออกของพฤติกรรมทาง ๆ รวมทั้งความก้าวร้าวของเพศชายและหญิงไม่เหมือนกัน

โดยมักจะคาดหวังให้เพศหญิงมีการแสดงออกอย่างหนึ่ง แต่กลับสนับสนุนให้แสดงความก้าวร้าวได้ เมื่อถูกตำหนิหรือรังแกข่มเหงจากผู้อื่น ฉะนั้นจึงปรากฏว่า เด็กชายจะก้าวร้าวมากกว่า

คาถา อาจถึงการศึกษามากมายที่สนับสนุนความคาดหวังดังกล่าว เช่น การศึกษาของ

แบนดูรา รอส และรอส (Bandura, Ross and Ross. 1961 : 575 - 582) ที่ทำ

กับเด็กวัยก่อนเข้าเรียน และเด็กวัยเรียนเช่นเดียวกัน พบว่าเด็กชายจะแสดงพฤติกรรม

ก้าวร้าวบ่อยกว่าเด็กหญิง การศึกษาของไวท์เฮาส์ (Whitehouse. 1949 : 12 - 15)

ซึ่งศึกษาความก้าวร้าวของเด็กจากการเล่นตุ๊กตา และการวาดรูปภาพ ผลปรากฏเช่นเดียวกับ

การศึกษาของนักจิตวิทยาอื่น ๆ เกี่ยวกับการรับรู้ของเด็กที่มีต่อผู้ใหญ่ที่เป็นเพศหญิง และเพศชาย

โดยการตั้งคำถามว่า ระหว่างพ่อกับแม่ใครมีอันตราย (หมายถึงความก้าวร้าว) มากกว่ากัน

ซึ่งเด็กทั้งชายและหญิงตอบตรงกันว่า พ่อก้าวร้าวมากกว่าแม่ (Kagan. 1964 : 140

citing Emmerich. 1959 : 403 - 419, Kagan. 1959 : 446 - 447)

ความนี้ถูกศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นชาย และความก้าวร้าวโดยใช้สัญลักษณ์

แห่งความก้าวร้าวเป็นสิ่งที่เรารู้ ผลก็เช่นเช่นเดียวกันอีก แม้แต่ผู้ศึกษาความเห็นของผู้ใหญ่ต่าง

ก็เห็นควาเพศชายมีความก้าวร้าวมากกว่าเพศหญิง

นอกจากนี้ สถิติการฆ่าตัวตายเท่าที่ปรากฏในทุกวันนี้ ในสหรัฐอเมริกาจะมีค่าระหว่าง

10 - 12 คนต่อแสนคน ประเทศออสเตรเลีย อังกฤษ ญี่ปุ่น เดนมาร์ก ฟินแลนด์ มีอัตราการ

การฆ่าตัวตายมากกว่า 25 คนต่อแสนคน ส่วนอิตาลี และเนเธอร์แลนด์ มีอัตราการฆ่าตัวตาย

ต่ำกว่า 10 คนต่อแสนคน (Hock, op.cit. 1981 : 18 - 19) สำหรับประเทศไทย

สมพร บุรณาทิ (สมพร บุรณาทิ 2521 : 148 - 157) ได้รายงานว้ออัตราการฆ่า

ตัวตายในปี พ.ศ. 2517 คือ 15 คนต่อแสนคน

ไรส และคนอื่น ๆ (Rouse and others. 1983 : 1159 - 1162) รายงานว่าผู้ป่วย

เป็นโรคซึมเศร้า และมีความหวังชีวิตจะฆ่าตัวตายสำเร็จได้เป็น 5 เท่า ของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า

ที่ไม่มี Delusion ส่วน Friedman และคณะรายงานว่าผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่มีบุคลิกกรีนิก Torderline จะพยายามฆ่าตัวตายมากกว่าผู้ป่วยด้วยโรคซึมเศร้า และมีบุคลิกภาพอ่อน

ส่วน เมอร์ฟี (Murphy. 1983 : 334 - 344) กล่าวว่า

มีสาเหตุทางจิตเวชที่กระตุ้นให้ผู้ป่วยฆ่าตัวตาย และส่วนใหญ่เราก็คาดหมายได้ว่าแรงจูงใจที่จะฆ่าตัวตายให้สำเร็จนั้นจะหายไป ถ้าอารมณ์เศร้าที่ผู้ป่วยได้รับการบำบัด ความคิดที่จะสิ้นสุดชีวิตตนเองซึ่งมักจะเป็นอยู่ชั่วคราว การฆ่าตัวตายจึงเป็นสาเหตุการตายที่ป้องกันได้ การป้องกันด้วยการค้นหาประชากรที่มีอัตราการเสี่ยง และให้การแทรกแซงโดยเร็ว

และจากการศึกษาวิจัยในประเทศไทยอีกของสุชาติ พลภาคย์ และณภาพันท์ วุฒิลักษณ์ (สุชาติ พลภาคย์ และณภาพันท์ วุฒิลักษณ์ 2525 : 47) พบว่า ผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จเป็นชาย มากกว่าหญิง 1.8 ต่อ 1 สาเหตุที่ชายฆ่าตัวตายมากอาจมีสาเหตุจากวัฒนธรรมทางเพศที่กำหนดให้หญิงหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว และกำหนดให้ชายมีความรับผิดชอบมาก และชายอาจมีความเครียดประจำวันสูงกว่าหญิง เหล่านี้ชายจะเป็นสาเหตุให้ปฏิกิริยาทางจิตในชายแตกต่างออกไปจากหญิงจนเป็นสาเหตุให้จำนวนชายฆ่าตัวตายสำเร็จมากกว่าหญิง

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandur. 1973) กล่าวว่า พฤติกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในบุคคลซึ่งไม่เคยปฏิบัติเช่นนั้นมาก่อนเคย บางครั้งไม่สามารถอธิบายได้โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ แต่เป็นการไรกลไกป้องกันตน (Defens Mechanism) ของบุคคลเมื่อใกล้เห็นแบบอย่างและเกิดความประหลาดใจ อยากกระทำเช่นนั้นบ้างเมื่อมีโอกาส หรือการทำให้บุคคลเกิดความสนใจในตนเอง

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ฮิกส์ (Hick. 1965) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเลียนแบบ (Identification) ที่โคเห็นตัวแบบการก้าวร้าว (Aggressive Models) โดยการให้เห็นตัวแบบจากภาพยนตร์ เขาได้ศึกษาเด็กอายุ 41 - 76 เดือน จำนวน 60 คน เป็นเพศชาย 30 คน และเพศหญิง 30 คน โดยแบ่งเด็กเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 12 คน ในแต่ละกลุ่มจัดให้มีเด็กชายและเด็กหญิงจำนวนเท่า ๆ กัน โดยให้กลุ่มหนึ่งได้เห็นตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่ชาย กลุ่มที่

สองได้เห็นตัวแม่ที่เป็นผู้หญิง กลุ่มที่สามได้เห็นตัวแม่ที่เป็นเด็กชายวัยเดียวกัน กลุ่มที่สี่ได้เห็นตัวแม่ที่เป็นเด็กหญิงวัยเดียวกัน และกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มควบคุม ดังนั้นในขณะที่ทดลองถูกทดลองครึ่งหนึ่งได้เห็นตัวแม่เพศเดียวกัน อีกครึ่งหนึ่งได้เห็นตัวแม่ต่างเพศกับตน ผลการทดลองปรากฏว่าเด็กจะเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุด เมื่อได้เห็นตัวแม่ที่เป็นเด็กชายวัยเดียวกันและเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยที่สุดเมื่อได้เห็นตัวแม่ที่เป็นผู้ใหญ่ชาย

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

จากการศึกษาของโควิลล์ และคณะ (Coville and other. 1960 : 120 - 129) ได้ทำการศึกษาดังสาเหตุที่เด็กมีพฤติกรรมต่อต้านสังคมและพบว่า มีสาเหตุมาจากความสัมพันธ์กับบิดามารดา กล่าวคือ เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ถูกตามใจมากเกินไปจนเซต จะมีลักษณะคล้ายทารกเลี้ยงไม่รู้จักโต ไม่รู้จักยับยั้งความต้องการ เป็นปฏิสัมพันธ์สองทางและการก้าวร้าว ส่วน วัลเดส (Valdes. 1970 : 631 - 642) ศึกษาเด็กฟิลิปปินส์ พบว่าเด็กที่ถูกละเลยทอดทิ้ง มักจะมีลักษณะเป็นเด็กที่มีความซนขี้กวน การก้าวร้าวปรับตัวไม่ดี และมีความมั่งคั่งร่ำรวย ในทำนองเดียวกัน ลาสเวล (Lasswell. 1930 : 71) ได้ศึกษาดังทัศนคติของนักการเมืองที่มีหัวรุนแรงแล้วสรุปว่า การที่เป็นเช่นนั้นมีสาเหตุมาจากการถูกบิดามารดาทอดทิ้งในขณะที่ยังเป็นเด็ก พร้อมทั้งให้คำอธิบายว่าคนที่ทัศนคติในทางก้าวร้าวรุนแรงนั้น เนื่องจากครอบครัวแสดงความรักไม่เท่ากัน ไม่ได้ได้รับความยุติธรรม ทำให้เด็กมีความอิจฉาริษยาซึ่งคิดชิงเด่นชิงกันและกันในวัยเด็ก โตขึ้นจึงเป็นคนที่ก้าวร้าว สอดคล้องกับการศึกษาของ มอนโร (Monroe. 1952 : 185 citing Symonds. 1939 : 283 - 285) ที่พบว่าบิดามารดาที่ทอดทิ้งบุตร ขาดความเอาใจใส่ดูแล จะทำให้บุคคลมีลักษณะเป็นคนที่ก้าวร้าว เห็นคนอื่นเป็นศัตรู ชอบหนีโรงเรียน พุดบด ลักขโมย และวอดเบือก (อรทัย ชันมณูญ 2518 : 44 อ้างอิงมาจาก Wolberg. 1967 : 282 - 291) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างบิดามารดากับบุตร พบว่าเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ไม่ได้ได้รับความรัก ไม่เป็นที่ต้องการและ

ไม่ได้รับการยอมรับ มักจะมีความรู้สึกที่ไม่มั่นคง อยากได้รับความสนใจจากคนอื่นตลอดเวลา
 อิจฉาและก้าวร้าว

แบนคูรา และวอลเตอร์ (Berkowitz. 1962 : 284 citing Bandura and Walters. 1953 : 32 - 41) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กและอธิบายว่า เด็กชายที่มีลักษณะต่อต้านสังคมแบบก้าวร้าวอาจเป็นผลมาจากความคับข้องใจที่เกิดจากความต้องการพึ่งผู้อื่นไม่ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่ได้มีมาแต่กำเนิดแต่เป็นความต้องการทางจิตที่เด็กมาเรียนรู้ภายหลังเป็นความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น ต่อมาแบนคูรา และวอลเตอร์ ได้ศึกษาเพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์ของทฤษฎีอื่นหลายครั้ง และถูกนำมาจัดพิมพ์โดย กลูค และกลูค (Glueck and Glueck. 1956) สรุปได้ว่า เด็กชายที่เป็นฆาตกรนั้นมีประวัติที่ได้รับความรักจากพ่อแม่ไม่เพียงพอในขณะที่เบนเดอร์ (Bender) ศึกษาพบว่า เด็กที่มีพฤติกรรมแบบอันธพาล (Psychopath) เป็นเด็กที่ถูกมารดาละเลยเพิกเฉยหรือปฏิเสธหรือถูกแยกจากมารดา

ประจักษ์หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของบ้านที่ต่อพฤติกรรมนั้น ริชาร์ด แอดเจนกินส์ และซิลเวีย กลิคแมน (Richard L. Jenkins and Sylvia Glickman) ได้ศึกษาพบว่า เด็กเกรเร้นมีอยู่ 3 ประเภทคือ (ก) พวกก้าวร้าวที่ไม่ชอบสูงส่งสังคมสมาคมกับใคร (unsocialized aggressive group) (ข) พวกเกรเร้นที่ชอบสูงส่งสังคมสมาคมกับคนอื่น (Socialized delinquent group) และ (ค) พวกเด็กเกรเร้นที่มีปัญหาทางอารมณ์ (Emotionally disturbed delinquent group) ผลการศึกษาปรากฏว่า พวกเด็กก้าวร้าวที่ไม่ชอบสูงส่งสังคมสมาคมกับใคร (พวก ก.) นั้น ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่คัดค้านห้ามปรามอยู่เสมอ พวกเด็กเกรเร้นที่ชอบสูงส่งสังคมสมาคมกับคนอื่น (พวก ข.) นั้นเป็นเด็กที่ได้รับการยอมรับในยามมากกว่าเด็กพวกแรก (พวก ก.) และส่วนมากมาจากครอบครัวใหญ่ ๆ แต่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในสภาพที่ไม่ระเบียบวินัยเลย ส่วนพวกเด็กเกรเร้นที่มีปัญหาทางอารมณ์นั้นมักจะเป็นเด็กที่ไม่ได้รับการไปรปรนหรือความรักจากพ่อแม่ และส่วนมากมาจาก

กรรมกรว์เล็ก ๆ กวากุ่ม ก. และ ข.

ส่วนการยอมรับเลี้ยงดูแบบเขมวงวดกวนั้น จากการศึกษาของบัสเลอร์ (Buss. 1961 : 39 citing Miller. 1946 : 37 - 41) พบว่าในการยอมรับเลี้ยงดูบุตรนั้น ถ้ามารดาเขมวงวดกับบุตรมากขึ้นเท่าใด บุตรจะยิ่งเกิดความหงุดหงิดและคับข้องใจมากขึ้นเท่านั้น และยังพบด้วยว่า ความคับข้องใจนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความก้าวร้าว ทำนองเกี่ยวกับผลการศึกษาของวินเกอร์และรวัว (ประดต เล็กสวาส์ 2514 : 25 อ้างอิงมาจาก Winder and Rau. 1962 : unpagged) ที่พบว่า การเลี้ยงดูบุตรอย่างเขมวงวดของบิดามารดาจะมีความสัมพันธ์กับความก้าวร้าวในเด็กชาย แต่เทเลอร์ และคนอื่น ๆ (Buss. 1961 : 112 citing Taylor and others. 1973 : unpagged) กลับศึกษาพบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุม และลงโทษจะไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อบิดามารดา เป็นคนเก็บกด แต่จะแสดงความก้าวร้าวต่อกลุ่มเพื่อน ทำนองเกี่ยวกับการศึกษาของ เบคเกอร์ และคนอื่น ๆ (Gerth and Mills. 1953 : 310 citing Becher and others. 1962 : 509 - 535) ที่แสดงให้เห็นว่า เด็กที่บิดามารดาใช้วิธีการลงโทษโดยตรง และทางร่างกายมากจะมีความก้าวร้าวทางกายกับเพื่อน ผลจากการค้นพบครั้งนี้ยังเป็นหลักฐานแสดงให้เห็นด้วยว่าการลงโทษอย่างรุนแรงเกินไปนั้นไม่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก แต่เป็นการทำให้เด็กมีการเก็บกด และยังเลียนแบบการแสดงความก้าวร้าวจากผู้อื่นตามความเห็นของแมนคูรา และวอดเคอร์

ผลการศึกษาดังกล่าวยังสอดคล้องกับ เซียร์ และโบลิน ๆ (Berkowitz. 1962 : 287 - 288 citing Sears and others. 1957 : 259) ที่ทำการสัมภาษณ์มารดาเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวของบุตร และวิธีการปฏิบัติของตนแล้วรายงานวามารถที่เย็นชาและมารดาที่ทำการลงโทษทางร่างกายต่อบุตร มีส่วนทำให้บุตรเกิดความก้าวร้าวพอ ๆ กัน ทั้งนี้เพราะทำให้เด็กคับข้องใจ และเกิดความโกรธในขณะที่การลงโทษนั้นจะกลายเป็น

แบบอย่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก นอกจากนี้ จากการศึกษาของมัสเสน (Mussen. 1973 : 335 - 341) ยังพบว่า การฝึกวินัยโดยการลงโทษนั้นไม่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก เพียงแต่ช่วยยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ชั่วคราวเท่านั้น แต่การลงโทษเด็กอย่างรุนแรงของบิดามารดาจะเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวที่เด็กจะเลียนแบบได้โดยตรง

ยังมีการศึกษาอื่น ๆ อีกมากมายที่สนับสนุนการศึกษาเหล่านี้ เช่น คอลลาร์ด (Dollard. 1961 : 60) พบว่า ความก้าวร้าวของเด็กที่แสดงออกมานั้นมีสาเหตุมาจากความเข้มงวดในวิธีการของบิดามารดาที่จะให้ลูกปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่วางไว้ ฮอลเลนเบิร์ก และสเปอรี่ (Recker. 1964 : 177 citing Hollenberg and Sperry. 1951 : 32-43) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการลงโทษของมารดากับการแสดงความก้าวร้าวต่อสถานการณ์ในการเล่นตุ๊กตาของทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย เป็นต้น และจากการศึกษาผลการวิจัยเหล่านี้ เบคเกอร์ (Becker. 1964 : 178) สรุปว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกระหว่างการใช้อำนาจของบิดามารดากับความก้าวร้าวของเด็ก

สำหรับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั้น อัลเฟรด แอล. บัลวิน (Alfred L. Baldwin) ได้ทำการศึกษาที่สถาบันวิจัยเฟลด์ (Fels Research Institute) เขาได้สำรวจผลของการใช้วิธีการประชาธิปไตยภายในบ้านที่มีต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก 67 คน ซึ่งอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 4 ขวบ เขาใช้วิธีให้ผู้สังเกตหลาย ๆ คนต่างสังเกตดูเด็กเหล่านั้นในขณะที่ปล่อยให้เล่นอย่างเสรีภายในโรงเรียนสำหรับเด็กเล็ก (Nursery school) แล้วให้ผู้สังเกตบันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กไว้ โดยใช้นาตราส่วประมาณค่า (Rating Scale) ทั่วไปคอยสังเกตดูว่า บ้านของเด็กเหล่านี้ใช้วิธีการปกครองแบบประชาธิปไตยหรือแบบเผด็จการจากข้อสังเกตปรากฏว่า การใช้ระบอบประชาธิปไตยภายในบ้านจะทำให้เด็กเป็นคนที่กระฉับกระเฉงมีลักษณะก้าวร้าว (Aggressive) ไม่มีความหวาดกลัว ทำอะไรมีแผนการ มีความอยากรู้อยากเห็น ไม่คอยทำตามกฎเกณฑ์มากนัก และมักจะกลายเป็นหัวหน้ากลุ่มนักเรียน ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่ใช้ระบบเผด็จการนั้น มักจะเป็นเด็กเงี้ยว ๆ ประพฤติการณ์ไม่ดี

ลักษณะการร่ำวต่อคนอื่น ๆ ในสังคม ส่วนความอยากรู้อยากเห็นความเป็นตัวของตัวเอง (Originality) และความคิดค้นต่าง ๆ ของเด็กเหล่านี้จะอยู่ในวงแคบมาก เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1955 : 433 - 435) กล่าวว่าบิดามารดาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ก่อให้ความรักความเคารพในสิทธิของเด็ก ในความเท่าเทียมกันในครอบครัว จะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้น และมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของมัสเสน (Mussen. 1963 : 72) ที่เห็นว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือเด็กที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและถกเถียงปัญหาต่าง ๆ ได้รับความอบอุ่นจากบิดามารดา ทำให้เด็กเป็นคนอยากรู้อยากเห็น มีความคิดสร้างสรรค์ แต่ บาลด์วิน (สมพงษ์ จิรพัฒน์ 2517 : 8) อ้างอิงมาจาก Balwin. 1948 : 127 - 136) ได้ทำการศึกษาเด็กอายุประมาณสี่ขวบ พบว่าบิดามารดาที่ปกครองแบบประชาธิปไตย จะทำให้เด็กสนุกสนาน การร่ำว อยากรู้อยากเห็น ความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก ส่วนบิดามารดาที่ปกครองแบบอิตาเลียน คือใช้อำนาจ ทำให้เด็กเป็นคนเงี้ยวเฉย ไม่การร่ำว มีความอยากรู้อยากเห็น และมีความคิดสร้างสรรค์น้อย มักจะคล้อยตามความคิดเห็นของผู้อื่นและเพื่อน การศึกษาครั้งนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของคนอื่น ๆ เช่น ฮอฟฟ์แมน (ประพันธ์ สุทธาราติ 2519 : 9) อ้างอิงมาจาก Hoffman. 1970 : 284) ที่ศึกษาพบว่าเด็กที่ได้รับการรัก ความอบอุ่นและความเข้าใจจากบิดามารดาจะช่วยให้พื้นฐานของการพัฒนาการด้านศีลธรรม ไม่การร่ำว แบนดูรา และวอลเตอร์ (Berkowitz. 1962 : 284 citing Bandura and Walters. 1959 : unpagged) พบว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างอบอุ่นจากบิดามารดาในวัยเด็กทารกมักไม่การร่ำว ผลการศึกษาเหล่านี้ยังได้รับการยืนยันการศึกษาของ ละม้ายมาต ศรีพิพัฒน์ (ละม้ายมาต ศรีพิพัฒน์ 2504 : 9) ที่พบว่า เยาวชนไทยที่ประพฤตินิยมมีสาเหตุมาจากครอบครัวที่ขาดการเอาใจใส่ ขาดการอบรมเลี้ยงดูในทางที่ถูกที่ควร แต่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างอบอุ่น ได้รับความรักความเอาใจใส่และความเข้าใจ และการอบรมจากบิดามารดา ซึ่งให้แบบเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะทำให้เด็กไม่การร่ำว

จะเห็นว่าพฤติกรรมของ เด็กพัฒนาจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นสำคัญ ดังที่
 วัตสัน (Watson, 1967 : 141 - 154) ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบ
 เข้มงวด และแบบให้อิสระที่มีผลต่อบุคลิกภาพของ เด็ก โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็ก
 ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีฐานะดีได้รับความรัก แต่เข้มงวดในเรื่องระเบียบวินัย จำนวน 44 คน
 เปรียบเทียบกับเด็กที่มาจากครอบครัวที่ฐานะดี ได้รับความรัก และได้รับอิสระในเรื่องระเบียบ
 วินัย จากการทดสอบทางจิตวิทยาสองครั้ง และให้ครูเป็นผู้ประเมินค่าโดยวัดมิติเกี่ยวกับ
 บุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ จากการประมาณค่าของครูพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
 เข้มงวด จะมีความวิตกกังวล ขาดการควบคุมอารมณ์ และไม่มีความสุข แต่เป็นเพราะทำ
 กิจกรรมได้ต่ำกว่าเด็กที่ได้รับอิสระ แต่การทดลองทางจิตวิทยากับเด็กที่พ่อแม่เข้มงวดจะเป็น
 คนที่ไม่กล้า ไม่ต่อต้าน เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอิสระจะมีการต่อต้านปานกลาง และ
 ทำกิจกรรมที่ต้องใช้สติปัญญาที่มีคุณภาพดีกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด สำหรับ
 เด็กที่พ่อแม่ผ่อน หรือโอจนเกินไป การยอมรับหรือตัดสินใจแทนแทนทุกอย่าง โดยไม่คำนึง
 ว่าเด็กจะโตแค่ไหน เด็กประเภทนี้มักจะกลายเป็นคนที่มีลักษณะ เป็นผู้ตาม ไม่ใช่ผู้นำ เมื่อเผชิญ
 กับปัญหาหรือสถานการณ์ที่ยากมักจะถอยหนีมากกว่า มักมีความรู้สึกในความคอย มีบุคลิกอ่อน
 ไม่มีความสามารถในการที่จะปรับตัวเข้ากับเพื่อนฝูงในโรงเรียน (จำเนียร คันธเสวี
 2511 : 162) ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวเจาะระเบียบหรือวางมาตรฐานสำหรับเด็กสูงเกินไป
 มักจะเป็นคนละลาน ประหม่า ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง คั่นเท้นหวาดกลัว ลักษณะต่าง ๆ
 เหล่านี้จะทำให้เด็กไม่สามารถที่จะปรับปรุงตัวเข้ากับสังคมได้ในภายหลัง

ในประเทศไทย มีผู้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้หลายคน อาทิเช่น คณีย งามมานะ
 (คณีย งามมานะ 2518 : 46) ได้ทำการศึกษาโดยวัดกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นประถม
 ปีที่ 6 - 7 พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความรู้สึกรับผิดชอบ
 มีความอดากรู้อยากเห็น และแรงจูงใจไปสัมพันธ์น้อยกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
 เข้มงวดและแบบให้อิสระอย่างพอเหมาะพอควร อย่างนี้นับสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

ฐศรี หลักเพชร (ฐศรี หลักเพชร 2517 : 98) พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
ประชาธิปไตย มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

วิกรม ภูมิสุโกศล (วิกรม ภูมิสุโกศล 2518 : 100 - 101) พบว่า เด็กที่
ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบหยอกล้อ และแบบในความคุ้มครองเกินไป มีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็ก
ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรม
เลี้ยงดูแบบหยอกล้อและแบบในความคุ้มครองเกินไป มีความวิตกกังวลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กชายและเด็กหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกัน มี
ความวิตกกังวลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนประพันธ์ สุททาวาส (ประพันธ์ สุททาวาส 2519 : 38) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ
ความก้าวร้าวและการอบรมเลี้ยงดูแล้ว พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบหยอกล้อจะมีความ
ก้าวร้าวมากกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้

1. คะแนนที่ได้จากการประเมินการอบรมเลี้ยงดูและการใช้รูปแบบกลไปกป้องกันตน
แต่ละประเภทมีความสัมพันธ์กัน
2. เด็กนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะใช้รูปแบบกลไปกป้องกันตน
ปกป้องกันตนแต่ละประเภทแตกต่างกัน
3. เด็กนักเรียนชายและเด็กนักเรียนหญิงจะใช้รูปแบบกลไปกป้องกันตนแตกต่างกัน
4. เด็กนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูเหมือนกันจะใช้รูปแบบกลไปกป้องกันตน
แตกต่างกัน
5. เด็กนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูเหมือนกันจะใช้รูปแบบกลไปกป้องกันตน
แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงที่กำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โรงเรียนกันทรลักษ์วิทยา ในจังหวัดศรีสะเกษ การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) หานักเรียนที่เขาเกณฑ์จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 90 คน จากทั้งหมดประมาณ 400 คน ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบคือ แบบเติมวงกลมควั่น แบบประชาธิปไตย หรือมีเหตุผล และแบบปล่อยปละละเลย ไปทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด
2. คัดเลือกเด็กนักเรียนที่ทำการทดสอบแล้วในข้อ 1 โดยดูจากคะแนนที่ได้แยกเป็นกลุ่มตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบ แล้วใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก (Rotary Method) สุ่มมากลุ่มละ 60 คน ให้ได้ชาย 30 คน หญิง 30 คน รวมทั้งหมดเป็น 180 คน
3. นำเด็กนักเรียนแต่ละกลุ่มทดสอบรูปแบบการใช้กลไกป้องกันตนด้วยการสัมภาษณ์จากสถานการณ์เฉพาะหน้าที่สร้างขึ้น
4. ทดสอบเด็กนักเรียน 180 คน ด้วยแบบทดสอบการใช้กลไกป้องกันตน แล้วจัดประเภทของการใช้กลไกป้องกันตนที่เกณฑ์ของแต่ละคน
5. นำผลจากข้อ 3 และ 4 มาเปรียบเทียบกัน นักเรียนคนใดที่ผลจากข้อ 3, 4 ไม่ตรงกันก็คัดออก
6. สุ่มนักเรียนจากข้อ 5 มากลุ่มละ 30 คน ให้ได้ชาย 15 คน และหญิง 15 คน รวมทั้งหมดเป็น 90 คน

ตาราง 1 แสดงจำนวนนักเรียนที่เลือกมา หลังจากทำการทดสอบการยอมรับเลี้ยงดูและการใช้กลไกป้องกันตนเองมีกลุ่มละ 30 คน

การยอมรับเลี้ยงดูเพศ	เชิงบวกกวดขัน	ประชาธิปไตย	ปล่อยปละละเลย
ชาย	15	15	15
หญิง	15	15	15
รวม	30	30	30

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดู
2. แบบสอบถามการใช้กลไกป้องกันตนเอง
3. การสร้างสถานการณ์เฉพาะหน้า

1. แบบทดสอบการยอมรับเลี้ยงดู

ในการศึกษานี้ใช้แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูของสมาน กำเนิด (สมาน กำเนิด 2520 : 16 - 17) ที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูชุดการยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยของ คณัน งามมานะ มีความเชื่อมั่น 0.7800 แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูชุดการยอมรับเลี้ยงดู แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตยของ อรุณช หัสประเสริฐ มีความเชื่อมั่น 0.8335 และ 3.8788 ตามลำดับ

แบบสอบถามดังกล่าวมีคำถามทั้งสิ้น 60 คำถาม ซึ่งเรียงลำดับเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่หนึ่ง ข้อ 1 - 20 เป็นข้อความเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ตอนที่สอง ข้อ 21 - 40 เป็นข้อความเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

ตอนที่สาม ข้อ 41 - 60 เป็นข้อความเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

แบบสอบถามฉบับนี้ ได้ยอร์ ศรีรัตน์ (ได้ยอร์ ศรีรัตน์ 2522) เป็นคนปรับปรุง และนำไปทดสอบเมื่อปี พ.ศ. 2522 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.8100 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละตอนดังนี้

การยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย 0.8377

การยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน 0.6669

การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย 0.8797

ลักษณะของแบบสอบถามและเกณฑ์การให้คะแนน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 คำตอบคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การตรวจให้คะแนนพิจารณาจากคำตอบของนักเรียนที่ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ๆ ถ้าทำเครื่องหมายลงในช่องมากที่สุด ให้ 5 คะแนน ของมากให้ 4 คะแนน ของปานกลางให้ 3 คะแนน ของน้อย ให้ 2 คะแนน และของน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน เมื่อรวมคะแนนแต่ละตอนของนักเรียนแต่ละคนแล้ว นักเรียนคนใดได้คะแนนตอนใดมากที่สุด ถือว่านักเรียนคนนั้นได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบนั้น แต่ต้องได้คะแนนมากกว่าคะแนนอันต่ำรองลงมาอย่างน้อย 5 คะแนน เพื่อจะได้แบ่งกลุ่มการยอมรับเลี้ยงดูให้ชัดเจน

ตัวอย่างแบบสอบถาม

วิธีพ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(0) ฉันร่วมกับประทานอาหารกับพ่อแม่ทุกวัน		✓			
(00) พ่อแม่ดูค่าเรียนที่ฉันเสีย ฯลฯ				✓	

2. แบบสอบถามการใช้กลไกป้องกันตน

แบบทดสอบชุดนี้ผู้เขียนสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาความหมาย ทฤษฎี และพฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับการใช้กลไกป้องกันตน (Defense Mechanism) จากเอกสารและการศึกษาวิจัยต่าง ๆ

2.2 สร้างนิยามปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้กลไกป้องกันตน โดยใช้ความรู้จากข้อ 2.1

2.3 สร้างข้อความที่กล่าวเกี่ยวกับการใช้กลไกป้องกันตนด้วยวิธีพฤติกรรมพรรถา (Situational test) โดยให้นิสิตปริญญาโทปีที่ 2 สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ 3 คน และครูฝ่ายแนะแนว โรงเรียนกันทรลักษ์วิทยา 3 คน เป็นผู้ช่วยตรวจสอบข้อความที่ผู้วิจัยเขียนขึ้น 180 ข้อ

2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา และวัดผลการศึกษาก่อนแก้ไข เพื่อให้ได้ข้อความที่สามารถวัดพฤติกรรมที่ใช้กลไกป้องกันตนแต่ละอย่างได้

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไกรภักดี จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตัดเอา 25 เปอร์เซนต์ของคะแนนสูงสุดและต่ำสุดมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับและแต่ละตอน แล้วคัดเลือกไว้ 126 ข้อ โดยมีพฤติกรรมแต่ละประเภท ๆ ละ 7 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามและเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 คำตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การตรวจให้คะแนนพิจารณาจากคำตอบของนักเรียนที่ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องต่าง ๆ ถ้าทำเครื่องหมายลงในช่องมากที่สุดให้ 5 คะแนน ของมากให้ 4 คะแนน ของปานกลางให้ 3 คะแนน ของน้อยให้ 2 คะแนน และของน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

แบบสอบถามแยกเป็น 3 ตอน โดยเรียงลำดับดังนี้คือ

ตอนที่หนึ่ง ข้อ 1 - 42 เป็นข้อความเกี่ยวกับการใช้กลไกป้องกันตนแบบแสดงปฏิกิริยาการรวม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77225

ตอนที่สอง ข้อ 43 - 84 เป็นข้อความเกี่ยวกับการใช้กลไกป้องกันตนแบบแสดงปฏิกิริยาอดทนหรือหนี ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90655

ตอนที่สาม ข้อ 85 - 126 เป็นข้อความเกี่ยวกับการใช้กลไกป้องกันตนแบบแสดงปฏิกิริยาประนีประนอมหรือทดแทน ค่าความเชื่อมั่น 0.92984

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93026

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อความต่อไปนี้ตรงกับความรู้สึกหรือการปฏิบัติในชีวิตของท่านมากน้อยเพียงใด

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(0) ข้าพเจ้าจะพบโต๊ะที่นั่งมีคนมาพูดให้โกรธ		✓			
(00) ข้าพเจ้าเคยคิดอยากฆ่าตัวตายเมื่อผิดหวัง					✓
รวม					

3. การสร้างสถานการณ์เฉพาะหน้า

ผู้วิจัยเลือกผู้ร่วมงานอีก 2 คนรวมเป็น 3 คน ซึ่งแจ้งให้เข้าใจและฝึกเป็น
 อย่างดีเพื่อให้ทำในสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการ โดยร่วมกันสร้างสถานการณ์โดยการสัมภาษณ์นักเรียน
 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู แต่ละแบบทั้ง 190 คน เพื่อการไขว่คว้าป้องกันตนเองที่จะตอบโต้ต่อ
 สถานการณ์

วิธีการสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์จะสร้างสถานการณ์ขึ้นมา 5 สถานการณ์ดังนี้

1. การเลือกศึกษาต่อ
2. การเลือกอาชีพ
3. การเลือกคู่
4. การคบเพื่อน
5. การประพฤติผิดกฎของโรงเรียน

ผลจากการสัมภาษณ์ จะพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมโดยอาศัยเกณฑ์ 2 ใน 3 ว่าเป็นนักเรียนใช้กลไกป้องกันตนเองได้ดี และนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนการใช้กลไกป้องกันที่ได้อีกที่สุดจากแบบทดสอบ ใครที่ไม่ตรงกันให้ตัดออก

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูไปทดสอบกับประชากร แล้วตรวจให้คะแนนแยกเป็นกลุ่มตามวิธีการยอมรับเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบ แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก (Rotary Method) ได้กลุ่มตัวอย่างมากลุ่มละ 60 คน ให้ผู้ชาย 30 คน หญิง 30 คน รวมทั้งหมดเป็น 180 คน
2. นำเด็กนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ไปทดสอบการใช้กลไกป้องกันตนด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากสถานการณ์เฉพาะหน้าที่สร้างขึ้น
3. นำแบบสอบถามการใช้กลไกป้องกันตนไปทดสอบกับนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ตรวจให้คะแนน แล้วจัดประเภทของการใช้กลไกป้องกันตนที่เด่นชัดของแต่ละคน
4. นำผลจากข้อ 2 และ 3 มาเปรียบเทียบกับนักเรียนคนใดที่ใดผลไม่ตรงกันก็ตัดออก
5. สุ่มนักเรียนที่เหลือจากข้อ 4 มากลุ่มละ 30 คน เป็นชาย 15 คน หญิง 15 คน รวมทั้งหมดเป็น 90 คน
6. นำคะแนนแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูและแบบสอบถามการใช้กลไกป้องกันตนของนักเรียนในข้อ 5 มาหาความสัมพันธ์พื้นฐานเพื่อเตรียมวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้างต้นนั้น ได้ทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการใช้รูปแบบกลไกป้องกันตนเอง
Pearson product - moment correlation
2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนเองของกลุ่มนักเรียนชาย และกลุ่มนักเรียนหญิง โดยใช้ t - test
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนเองของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน โดยใช้ F - test
4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนเองของกลุ่มเด็กนักเรียนชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน โดยใช้ F - test
5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนเองของกลุ่มเด็กนักเรียนหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน โดยใช้ F - test

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาคะแนนเฉลี่ยใช้สูตร (Edward. 1957 : 52)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทนคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทนผลรวมของคะแนน
	N	แทนจำนวนคน

2. การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (Glass & Stanley. 1970 : 82)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทนผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
	N	แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่ม

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการใช้กลไกป้องกันงาน โดยใช้ Alpha Coefficient จากสูตร (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	α_k	แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	k	แทนจำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	s_i^2	แทนค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	s_t^2	แทนค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามรายข้อ
	$\sum s_i^2$	แทนผลรวมของค่าความแปรปรวนรายข้อ

4. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม ใช้สูตร (Winer. 1962 : 55)

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

เมื่อ F แทนค่าทดสอบที่สำคัญของความแปรปรวนของกลุ่ม
 MS_A แทนค่า Mean Square ระหว่างกลุ่ม
 MS_W แทนค่า Mean Square ของความคลาดเคลื่อนภายในกลุ่ม

5. ใช้ Studentized Range Test (Q - statistics) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ T - Method

6. ใช้สูตร $F_A = \frac{s_1^2}{s_2^2}$ (Edwards. 1957)

เมื่อ s_1^2 และ s_2^2 เป็นความแปรปรวนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง

$$\text{โดย } s_1^2 > s_2^2$$

7. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ใช้สูตร (Edwards. 1957 : 152 - 156)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{Sp. \sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}} \quad (\text{กรณี } \sigma_1^2 = \sigma_2^2)$$

เมื่อ t แทนค่าคะแนนทดสอบที่สำคัญ
 $\bar{X}_1$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
 $\bar{X}_2$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
 s_1^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

$$\begin{aligned}
 s_2^2 & \text{ แทนความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2} \\
 N_1, N_2 & \text{ แทนจำนวนในกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ} \\
 df & = n_1 + n_2 - 2 \\
 Sp & = \sqrt{\frac{(n_1 - 1) s_1^2 + (n_2 - 1) s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}}
 \end{aligned}$$

8. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม ในกรณี $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$
 ไซสตร (Edwards, 1957 : 152 - 156)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t แทนค่าคะแนนทดสอบนัยสำคัญ
 $\bar{X}_1$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
 $\bar{X}_2$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
 s_1^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
 s_2^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
 N_1, N_2 แทนจำนวนในกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

$$df = \frac{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}{\frac{\frac{s_1^2}{n_1}}{n_1 - 1} + \frac{\frac{s_2^2}{n_2}}{n_2 - 1}}$$

9. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Glass & Stanley. 1958 : 144)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \cdot \sum Y}{\sqrt{N \sum X^2 - (\sum X)^2 \quad N \sum Y^2 - (\sum Y)^2}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนน 2 กลุ่ม
	N	แทนจำนวนคน
	$\sum XY$	แทนผลรวมของผลคูณของคะแนนแต่ละตัวในกลุ่ม 2 กลุ่ม
	$\sum X$	แทนผลรวมของคะแนนในกลุ่มที่ 1
	$\sum Y$	แทนผลรวมของคะแนนในกลุ่มที่ 2
	$\sum X^2$	แทนผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละตัวในกลุ่มที่ 1
	$\sum Y^2$	แทนผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละตัวในกลุ่มที่ 2

10. การทดสอบนัยสำคัญของ r_{xy} ไชสุทร (Glass & Stanley. 1958)

$$t = \frac{r \sqrt{N - 2}}{\sqrt{1 - r^2}}$$

เมื่อ	N	เป็นจำนวนข้อมูล (นับเป็นคู่)
-------	---	------------------------------

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลในการศึกษาครั้งนี้
ขอกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

X	แทนคะแนนดิบ
N	แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทนค่าเฉลี่ยของคะแนน
S	แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทนความแปรปรวน
SS	แทนผลรวมเลขยกกำลังสอง
MS	แทนค่าเฉลี่ยกำลังสอง
α_k	แทนความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
df	แทนขั้นแห่งความเป็นอิสระ
F	แทนค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
t	แทนค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
q	แทน Studentized Range Statistic
*	แทนมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
**	แทนมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการใช้รูปแบบกลป้องกันตนเอง
ของนักเรียน
2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลป้องกันตนเองแบบต่าง ๆ
ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน
3. เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลป้องกันตนเองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่
ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ
4. เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลป้องกันตนเองแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่ได้รับ
การอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน
5. เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลป้องกันตนเองแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่ได้รับ
การอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

รายละเอียดเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแล้วจะแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการใช้รูปแบบกลป้องกันตนเองของนักเรียน
- สมมุติฐาน : คะแนนที่ได้จากการประเมินการอบรมเลี้ยงดูและการใช้รูปแบบ
กลป้องกันตนเองแต่ละประเภทมีความสัมพันธ์กัน
- ก. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์กับการใช้กลป้องกันตนเองแบบการร้าว
 - ข. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์กับการใช้กลป้องกันตนเองแบบถอยหนี
 - ค. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับการใช้กลป้องกันตนเองแบบประนีประนอม

ตาราง 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเลี้ยงดูกับการใช้รูปแบบกลไกป้องกันตนเองของเด็กนักเรียน ตัวเลขที่แสดงเป็นค่าของสหสัมพันธ์

กลไกป้องกันตนเอง / การยอมรับเลี้ยงดู	การรวบ	ถอยหนี	ประนีประนอม
ปลดปล่อยละเลย	0.6410**	0.1411	0.2910
เข้มงวดกวดขัน	0.6299**	0.2525	0.4784**
ประชาธิปไตย	0.2113	0.2066	0.7852**

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อ $r \geq 0.4630$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อ $r \geq 0.361$

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า

การยอมรับเลี้ยงดูแบบปลดปล่อยละเลยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบการรวบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์ทางบวกค่อนข้างสูง ($r = 0.6299$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกปานกลางกับการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับเลี้ยงดูแบบประนีประนอม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการไขกอลป้องกันตนเองแบบต่าง ๆ ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

สมมุติฐาน : เด็กนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะใช้รูปแบบกลไกป้องกันตนเองแต่ละประเภทแตกต่างกัน

ตาราง 3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการไขกอลป้องกันตนเองแบบก้าวร้าวของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างชั้น	2	19276.47	9638.23	16.62**
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	87	50448.53	579.86	
รวม	89	69725.00		

$$F .01 (2, 87) = 4.89$$

$$F .05 (2, 87) = 3.12$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย จะมีการไขกอลป้องกันตนเองแบบก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำให้มีการทดสอบต่อไปเพื่อหาว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้งสามแบบ มีค่าใดบ้างที่มีการไขกอลป้องกันตนเองแบบก้าวร้าวแตกต่างกัน โดยใช้สูตร q - statistic ทดสอบทางสถิติ

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบการว้าวของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

การอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	ปล่อยปละละเลย	เข้มงวดกวดขัน	ประชาธิปไตย
		125.33	123.20	93
ปล่อยปละละเลย	125.33	-	2.13	32.33**
เข้มงวดกวดขัน	123.20	-	-	30.2**
ประชาธิปไตย	93	-	-	-

$$\sqrt{\frac{MS_w}{n}} \cdot q \cdot .01 (87, 3) = 18.64$$

$$\sqrt{\frac{MS_w}{n}} \cdot q \cdot .05 (87, 3) = 14.83$$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบการว้าวแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบการว้าวแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนเองของ
นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างชั้น	2	2918.752	1459.37	2.64
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	87	48073.012	552.56	
รวม	89	50991.770		

$$F_{.01} (2, 7) = 4.89$$

$$F_{.05} (2, 87) = 3.12$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
ปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตยมีการใช้กลไกป้องกันตนเอง
ต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่ตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 6 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอม
ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างชั้น	2	13338.67	6669.33	23.50**
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	87	24681.53	283.69	
รวม	89	38020.20		

$$F_{.01} (2, 87) = 4.89$$

$$F_{.05} (2, 87) = 3.12$$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 6 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตยมีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำให้มีการทดสอบต่อไปเพื่อหาว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้งสามแบบมีค่าไคช่างที่ีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอมแตกต่างกัน โดยใช้สูตร q - Statistic ทดสอบทางสถิติ

ตาราง 7 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอม
ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

การอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	ปอดยปละละเลย	เข้มงวดกวดขัน	ประชาธิปไตย
		103.26	128.86	129.53
ปอดยปละละเลย	103.26	-	25.60 **	26.27 **
เข้มงวดกวดขัน	128.86	-	-	0.67
ประชาธิปไตย	129.53	-	-	-

$$\sqrt{\frac{MS_w}{n}} \quad q_{.01} (87, 3) = 13.03$$

$$\sqrt{\frac{MS_w}{n}} \quad q_{.05} (87, 3) = 10.37$$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 7 พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตยมีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอมแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปอดยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแบบเข้มงวดกวดขันมีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง
ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ

สมมุติฐาน : เด็กนักเรียนชายและเด็กนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู
ในแต่ละแบบจะใช้รูปแบบกลไกป้องกันตนแต่ละประเภท
แตกต่างกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มี
การอบรมเลี้ยงดูแบบปดอยปดะละเลย

กลไกป้องกันตน	นักเรียนชาย (N = 15)		นักเรียนหญิง (N = 15)		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ก้าวร้าว	140.06	14.71	110.6	23.82	4.20**
ถอยหนี	80.86	15.16	119.27	16.31	- 6.77**
ประนีประนอม	103.87	17.58	102.67	13.79	0.21

$$.01^t \quad 28 = 2.76$$

$$.05^t \quad 28 = 2.04$$

จากตาราง 8 ปรากฏว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะมีการใช้กลไกป้องกันตนทั้งแบบการร้าว และถอยหนีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 9 เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

กลไกป้องกันตน	นักเรียนชาย (N = 15)		นักเรียนหญิง (N = 15)		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
การร้าว	141.33	14.63	105.67	26.93	4.64**
ถอยหนี	77.73	13.58	110.53	29.36	- 3.97**
ประนีประนอม	133.53	12.17	124.7	20.49	1.45

$$.01^t \quad 28 = 2.76$$

$$.05^t \quad 28 = 2.04$$

จากตาราง 9 ปรากฏว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบการร้าวและแบบถอยหนี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 10 เปรียบเทียบคะแนนการไขกอลป้องกันตนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

กลไกป้องกันตน	นักเรียนชาย (N = 15)		นักเรียนหญิง (N = 15)		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
การวาง	96.46	18.81	89.96	18.18	1.01
ถอยหนี	84.33	12.95	88	18.52	- 0.63
ประนีประนอม	130	16.04	129.07	19.53	0.14

$$.01^t \quad 28 = 2.76$$

$$.05^t \quad 28 = 2.04$$

จากตาราง 10 ปรากฏว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
ประชาธิปไตยจะมีการไขกอลป้องกันตนแต่ละประเภทคือ ทั้งการวาง ถอยหนี และประนีประนอม
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. เปรียบเทียบคะแนนการไขกอลป้องกันตนแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่ได้รับการ
การอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

สมมุติฐาน : เด็กนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะไขกอล
ป้องกันตนแต่ละประเภทแตกต่างกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบก้าวร้าวของนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างชั้น	2	19579.45	9789.72	37.22**
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	42	11045.43	262.97	
รวม				

$$F_{.05} (2, 42) = 3.23$$

$$F_{.01} (2, 42) = 5.15$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 11 แสดงว่า นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทำให้การทดสอบต่อไปเพื่อหาว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ มีค่าใดที่มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบก้าวร้าว แตกต่างกัน โดยใช้ q - Statistic ทดสอบทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการใช้กลไกป้องกันตนเองการวางของนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

การอบรมเลี้ยงดู	$\bar{x}$	ปดอยปละละเดย	เขมวงคกคชัณ	ประชาธิปไตย
		140.06	141.33	96.46
ปดอยปละละเดย	140.06	-	1.27	43.60**
เขมวงคกคชัณ	141.33	-	-	44.87**
ประชาธิปไตย	96.46	-	-	-

$$\sqrt{\frac{MS_{w.g}}{n}} \quad .01 \quad (42, 3) = 18.26$$

$$\sqrt{\frac{MS_{w.g}}{n}} \quad .05 \quad (42, 3) = 14.40$$

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 12 พบว่า

1. นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปดอยปละละเดยกับนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองการวาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

2. นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเขมวงคกคชัณกับนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองการวาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

ตาราง 13 เปรียบเทียบคะแนนการไขกอลป้องกันบนแบบถอยหนีของนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างชั้น	2	351	175.5	0.90
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	42	8184.66	194.87	
รวม	44	8535.66		

$$F_{.01} (2, 42) = 5.15$$

$$F_{.05} (2, 42) = 3.23$$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 13 แสดงว่า นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบคือ แบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประนีประนอม มีการไขกอลป้องกันบนแบบถอยหนีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญของสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนการไขกอลไปป้องกันตนเองแบบประนีประนอมของนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างชั้น	2	8308.23	4154.11	18.07**
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	42	9650.45	229.77	
รวม	44	17958.68		

$$F_{.01} (2, 42) = 5.15$$

$$F_{.05} (2, 42) = 3.23$$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 14 แสดงว่านักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบคือ แบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประนีประนอม มีการไขกอลไปป้องกันตนเองแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ข้อ 2 ทำให้การทำสมมติข้อต่อไปเพื่อหาว่านักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบมีค่าเฉลี่ยการไขกอลไปป้องกันตนเองแบบประนีประนอมแตกต่างกัน โดยใช้ q - statistic ทดสอบทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการใช้กลไกป้องกันตนเองประนีประนอม
ของนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

การอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	ปดอยปละละเลย	เขมวาคกวน	ประชาธิปไตย
		103.87	133.53	130
ปดอยปละละเลย	130.87	-	29.66**	26.13**
เขมวาคกวน	133.53	-	-	5.53
ประชาธิปไตย	130	-	-	-

$$\sqrt{\frac{MS_{w.q}}{n}} \quad .01 \quad (42, 3) = 17.10$$

$$\sqrt{\frac{MS_{w.q}}{n}} \quad .05 \quad (42, 3) = 13.45$$

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 15 พบว่า

1. นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปดอยปละละเลยกับนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู แบบเขมวาคกวน จะมีการใช้กลไกป้องกันตนเองประนีประนอมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปดอยปละละเลยกับนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองประนีประนอมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .01

3. ส่วนนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันกับนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนเองต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

สมมุติฐาน : เด็กนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะใช้กลไกป้องกันตนเองแต่ละประเภทแตกต่างกัน

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนเองก้าวร้าวของนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างชั้น	2	3528.99	1764.49	3.17
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	42	23324.45	555.34	
รวม	44	26853.44		

$$F_{.01} (2, 42) = 5.15$$

$$F_{.05} (2, 42) = 3.23$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 16 แสดงว่านักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบคือ แบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนเองของนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างชั้น	2	7840.95	3920.46	7.99**
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	42	20597.85	490.43	
รวม	44	28438.80		

$$F_{.05} (2, 42) = 3.23$$

$$F_{.01} (2, 42) = 5.15$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 17 แสดงว่านักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบคือ แบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำให้มีการทดสอบต่อไปเพื่อหาว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการเลี้ยงดูแต่ละแบบ มีค่าใดบ้างที่มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแตกต่างกัน โดยใช้ q - Statistic ทดสอบทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการใช้กลไกรองกันตนเองของนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

การอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	ปล่อยปละละเลย	เข้มงวดกวดขัน	ประชาธิปไตย
		119.27	110.53	88
ปล่อยปละละเลย	119.27	-	8.74	31.27**
เข้มงวดกวดขัน	110.53	-	-	22.53*
ประชาธิปไตย	88	-	-	-

$$\sqrt{\frac{MS_{w.q}}{n}} \quad .05 \quad (42, 3) = 19.64$$

$$\sqrt{\frac{MS_{w.q}}{n}} \quad .01 \quad (42, 3) = 24.95$$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 18 พบว่า

1. นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีการใช้กลไกรองกันตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันกับนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกรองกันตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอมของนักเรียนหญิง
ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างชั้น	2	14505.56	7252.75	21.97**
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	42	13861.49	330.03	
รวม	44	28367.05		

$$F_{.01} (2, 42) = 5.15$$

$$F_{.05} (2, 42) = 3.23$$

ผลจากการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยในตาราง 19 แสดงว่านักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบคือ แบบใกล้ชิดละละเอีย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำให้มีการทดสอบต่อไปเพื่อหาว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ จะมีค่าคะแนนที่ใช้การใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอมแตกต่างกัน โดยใช้

q - Statistic ทดสอบทางสถิติ

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการใช้กลไกป้องกันตนเอง แบบประนีประนอม
ของนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

การอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	ปดอยปละละเลย	เข้มงวดกวดขัน	ประชาธิปไตย
		102.67	124.20	129.07
ปดอยปละละเลย	102.67	-	21.53 ^{**}	26.40 ^{**}
เข้มงวดกวดขัน	124.20	-	-	4.87
ประชาธิปไตย	129.07	-	-	-

$$\sqrt{\frac{MS_{w.g}}{n}} \quad .05 \quad (42, 3) = 16.13$$

$$\sqrt{\frac{MS_{w.g}}{n}} \quad .01 \quad (42, 3) = 20.49$$

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 20 พบว่า

1. นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปดอยปละละเลยกับแบบเข้มงวดกวดขัน มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปดอยปละละเลยกับแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ส่วนนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันกับแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อการใช้กลไกป้องกันตน
2. เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบของการใช้กลไกป้องกันตนของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบของการใช้กลไกป้องกันตนของ เด็กนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
4. เพื่อเปรียบเทียบว่านักเรียนชายในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะใช้รูปแบบกลไกป้องกันตนแตกต่างกันหรือไม่
5. เพื่อเปรียบเทียบว่าเด็กนักเรียนหญิงในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะใช้รูปแบบกลไกป้องกันตนแตกต่างกันหรือไม่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่กำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โรงเรียนกันทรลักษ์วิทยา ในจังหวัดศรีสะเกษ การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) หานักเรียนที่เขาเกณฑ์จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 90 คน จากทั้งหมด 400 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ประกอบด้วย
 - 2.1 แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูของสมาน กำเนิด ที่ปรับปรุงมาจากแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูชุดการอบรมเลี้ยงดูแบบปลายเปิดละเอียดของคณีย์ งามมานะ มีค่า

ความเชื่อมั่น 0.7800 ส่วนแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูชุด การยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กว้าง และแบบประชาธิปไตยของอรุณฯ หลิมประเสริฐ มีความเชื่อมั่น 0.8335 และ 0.8788 ตามลำดับ แบ่งเป็น 3 ตอน ๆ ละ 20 ข้อ.

2.2 แบบสอบถามการใช้กลไป้องกันตนเอง เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน ๆ ละ 42 ข้อ ตอนที่ 1 ตามเกี่ยวกับการใช้กลไป้องกันตนเองแบบปฏิกิริยา การราหรือสู้ ตอนที่ 2 ตามเกี่ยวกับการใช้กลไป้องกันตนเองแบบถอยหรือหนี และตอนที่ 3 ตามเกี่ยวกับการใช้กลไป้องกันตนเองแบบประนีประนอม แต่ละตอนมีความเชื่อมั่น 0.77225, 0.90655 และ 0.92984 ตามลำดับ

2.3 การสร้างสถานการณ์เฉพาะหน้า โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมงานอีก 2 คน ร่วมกันสร้างสถานการณ์ โดยการสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแต่ละแบบช่วยให้ เด็กนักเรียนเกิดความเครียดต่อสถานการณ์ และพฤติกรรมที่แสดงตอบโต้ต่อสถานการณ์ หรือ ต่อคำสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ทั้งสามคนต่างก็ให้คะแนน นำคะแนนของแต่ละคนมาเปรียบเทียบด้วยการ ใช้กลไป้องกันตนเองของนักเรียน โดยตัดสินเกณฑ์ 2 ใน 3 จากนั้นนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับ ข้อ 2 เพื่อหาเด็กนักเรียนที่ใช้กลไป้องกันตนเองตรงกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเลี้ยงดูกับการใช้กลไป้องกันตนเอง ใช้ Pearson Product - moment correlation
2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไป้องกันตนเองของนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดู แตกต่างกัน โดยใช้ F - test
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไป้องกันตนเอง ของกลุ่ม นักเรียนชายและกลุ่มนักเรียนหญิง โดยใช้ t - test

3.1 ทดสอบ σ^2 เท่าหรือไม่เท่า โดยใช้ $F_A = \frac{s_1^2}{s_2^2} (s_1^2 > s_2^2)$

3.2 เลือกใช้สถิติ

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\text{sp.} \sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการไขกลไกล้องกันตนของกลุ่มนักเรียนชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน โดยใช้ F - test

5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการไขกลไกล้องกันตนของกลุ่มนักเรียนหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน โดยใช้ F - test

6. ถ้าพบค่าเฉลี่ยระหว่างชั้นของ ข้อ 2, 4 และ 5 แตกต่างกันจะทดสอบทีละคู่ โดยใช้ studentized q - statistic แบบ T - Method

7. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ Coefficient - alpha

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เพื่อผลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีการไขกลไกล้องกันตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรลักษ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ ปรากฏผลดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางบวกค่อนข้างสูงกับการไขกลไกล้องกันตนแบบการรวบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการไขกลไกล้องกันตนแบบการรวบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้นยังมีความสัมพันธ์ปานกลางกับการไขกลไกล้องกันตนแบบประนีประนอม ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกค่อนข้างสูงกับการไขกลไกล้องกันตนแบบประนีประนอมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย จะมีการใช้กลไกป้องกันตนแบบการราว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีการใช้กลไกป้องกันตนแบบการราว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบดอยหนี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตยมีการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอมแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย กับแบบเข้มงวดกวดขันมีการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีการใช้กลไกป้องกันตนทั้งแบบการราวและดอยหนี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักเรียนชายและหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

6. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีการใช้กลไกป้องกันตนทั้งแบบการร้าว และถอยหนีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลไกป้องกันตนแบบประนีประนอมนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

7. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนและแต่ละประเภทคือทั้งแบบการร้าว ถอยหนี และประนีประนอม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

8. เมื่อแยกวิเคราะห์ตามเพศ นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูปล่อยปละละเลยแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบการร้าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูปล่อยปละละเลยกับนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบการร้าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบการร้าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบคือ แบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประนีประนอม มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบถอยหนี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

10. นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบคือ แบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า

10.1 นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จะมีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

10.2 นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

10.3 นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันกับนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

11. นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบคือ แบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองการรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

12. นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบคือ แบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองด้อยหนึ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายกลุ่มพบว่า

12.1 นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองด้อยหนึ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

12.2 นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีการใช้กลไกป้องกันตนเองด้อยหนึ่ แตกต่างจากนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

13. นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบคือ แบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า

13.1 นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบเข้มงวดกวดขัน มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

13.2 นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

13.3 ส่วนนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและการใช้กลไกป้องกันตน

จากผลการศึกษา เมื่อหาค่าความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรต่าง ๆ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์กับการใช้กลไกป้องกันตนแบบการวาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้กลไกป้องกันตนแบบถอยหนี และแบบประนีประนอม ผลที่พบนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เพราะการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรม และบุคลิกภาพเด็กจะมีพฤติกรรมในรูปใดขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาคนกวาของโควิลล์ และคนอื่น ๆ (Coville and others. 1960 : 120 - 129) ที่ได้ทำการศึกษาดังกล่าวถึงสาเหตุที่เด็กมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม แล้วพบว่า มีสาเหตุมาจากความสัมพันธ์กับบิดามารดา กล่าวคือ เด็กที่

ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยถูกตามใจมากเกินไปจนขอบเขต จะมีลักษณะคล้ายทารก
เลี้ยงไม่รู้จักโต ไม่รู้จักยับยั้งความต้องการ เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม และการร้าว ส่วนวัลเดส
(Valdes. 1970 : 631 - 642) ศึกษาเด็กพิลิปปีนส์ พบว่าเด็กที่ถูกปล่อยปละละเลยทอดทิ้ง
มักจะมีลักษณะเป็นเด็กที่มีความคับข้องใจ การร้าวปรับตัวไม่ดี และมีความมุงร้าย ในทำนอง
เดียวกัน ลาสเวล (Lasswell. 1930 : 71) ได้ศึกษาถึงทัศนคติของนักการเมืองที่มีหัว
รุนแรง แล้วสรุปว่า การที่เป็นเช่นนั้นนี้สาเหตุมาจากการถูกบิดามารดาทอดทิ้งในขณะที่ยังเป็น
เด็ก ทำให้เด็กมีความอิจฉาริษยาซึ่งตั้งขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็ก โตขึ้นจึงเป็นคนก้าวร้าว
นอกจากนี้ ยังเป็นการสนับสนุนการศึกษาของชาวมอนต์ (Monroe. 1952 : 185
citing Symond. 1930 : 283 - 255) ที่พบว่า บิดามารดาที่ทอดทิ้งบุตร ชาคความ
เอาใจใส่ดูแล จะทำให้บุตรมีลักษณะเป็นคนก้าวร้าว เห็นคนอื่นเป็นศัตรู ชอบหนีโรงเรียน พุคปล
ลัทธิโหมย และวอลเบอร์ก (อรรถ วัฒนชัย 2518 : 44 อ้างอิงมาจาก Wolbev. g.
1967 : 282 - 291) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างบิดามารดากับบุตร พบว่า
เด็กที่ถูกทอดทิ้งไม่ได้รับความรัก ไม่เป็นที่ต้องการและไม่ได้รับการยอมรับ มักจะมีความรู้สึกไม่
มั่นคง อยากได้รับความสนใจจากคนอื่นตลอดเวลา **อิทธิพลและการร้าว**
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่มีความสัมพันธ์กับการไขว่ไขว่ป้องกันตนเองแบบก้าวร้าว
แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการไขว่ไขว่ป้องกันตนเองแบบถอยหนี ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้
ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าในการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้น ถ้าบิดามารดาเข้มงวดกดขี่กับเด็ก
มากเกินไป จะทำให้เด็กเกิดความหงุดหงิดและคับข้องใจมากขึ้นเท่านั้น เพราะความคับข้องใจ
นี้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความก้าวร้าว ซึ่งการศึกษาของวินเคอร์ และรัว (ประนต เล็กสุวาส์
2517 : 25 อ้างอิงมาจาก Winder and Rau. 1962 : 287 - Unpaged) พบว่า
การเลี้ยงดูเด็กอย่างเข้มงวดของบิดามารดาจะมีความสัมพันธ์กับความก้าวร้าวในเด็กชาย
ผลการศึกษาดังกล่าว ยังสอดคล้องกับเซียร์ และคนอื่น ๆ (Berkowitz. 1962 : 287 - 288
citing Sears and others) ที่ทำการสัมภาษณ์มารดาเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวของบุตร

และวิธีการปฏิบัติของตนและรายงานว่า มารดาที่เฝ้าและมารดาที่มีการลงโทษทางร่างกาย
 ต่อบุตรมีส่วนทำให้บุตรเกิดความรู้สึกกลัว รำพึง ๆ กัน ทั้งนี้ เพราะทำให้เด็กคับข้องใจ และเกิด
 ความโกรธในขณะเดียวกันที่การลงโทษนั้นจะกลายเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก
 ยังมีการศึกษาอื่น ๆ อีกมากมายที่สนับสนุนการศึกษาเหล่านี้ เช่น คอลดาร์ด (Dollard,
 1961 : 60) ที่พบว่า ความก้าวร้าวของเด็กที่แสดงออกมานั้นมีสาเหตุมาจากความเข้มงวด
 ในวิธีการของบิดามารดาที่จะให้ลูกปฏิบัติตามระเบียบที่วางไว้ นอกจากนี้ การศึกษายังพบว่า
 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างกำกับการใช้กลไกป้องกันตน
 แบบประนีประนอม ที่เห็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เด็กบางส่วนเฝ้ายามใจไม่กล้าก้าวร้าวกับบุคคล
 ที่มีอำนาจหรือแข็งแรงกว่า ประนีประนอมโดยการคล้อยตามความคิดของผู้อื่นหรือหาทางออกโดย
 หากิจกรรมอื่นมาทดแทนซึ่งไม่ใช่การโต้เถียง

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับการใช้กลไกป้องกันตนแบบ
 ประนีประนอม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก
 การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น บิดามารดาจะร่วมกันรับผิดชอบในการเลี้ยงดูบุตร และภาระอื่น ๆ
 ของครอบครัวการตัดสินใจใด ๆ ในครอบครัวเกิดจากการตกลงเห็นชอบของสมาชิกทุกคน บุตรมี
 ความรู้สึกว่าเขาได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม และมีเหตุผล พ่อแม่ให้ความสนใจและยอมรับนับถือ
 ความสามารถและความคิดเห็นของตน ไตรวมมีอยู่ในกิจกรรมทั้งหลาย มีโอกาสหัดคิดริเริ่มและ
 ตัดสินใจ ทำให้กล้าแสดงความคิดเห็น มีความเชื่อมั่นในตนเอง ฟังตนเองได้ ไม่รู้สึกเป็นปฏิปักษ์
 ต่อผู้อื่น ไม่มีอารมณ์โกรธแค้นหรือชิงชังผู้อื่นรู้จักใช้เหตุผล และไม่ก้าวร้าว ตรงกับการศึกษา
 ของ เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1955 : 433 - 435) กล่าวว่าบิดามารดาที่ให้การอบรม
 เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือให้ความรักเคารพในสิทธิของเด็กให้ความเท่าเทียมกันในครอบครัว
 จะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้น และมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของมัสเสน
 (Mussen, 1963 : 72) ที่เห็นว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยคือ เด็กที่
 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและถกเถียงปัญหาต่าง ๆ ได้รับความอบอุ่นจากบิดามารดา

ทำให้เด็กเป็นคนอยากรู้อยากเห็น มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่ก้าวร้าว

2. เปรียบเทียบความแตกต่าง

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการใช้กลไกป้องกันตนของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู แตกต่างกันไปโดยไม่แยกเพศจะเห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีการใช้กลไกป้องกันตนแบบก้าวร้าวแตกต่างจากการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันนั้น บิดามารดามีอำนาจลึทธิซาดทุกอย่าง เป็นผู้ตั้งจุดมุ่งหมาย และกฎเกณฑ์ทุกประการในครอบครัว โดยบุตรเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและจะถูกลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อทำผิด ครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้สัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดากับบุตรจะห่างเหิน บุตรจะรู้สึกขาดความอบอุ่น และมั่นคงปลอดภัย ไม่เชื่อมั่นในตนเอง มีความคับข้องใจ อยู่เสมอและการก้าวร้าว ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เด็กจะถูกทอดทิ้ง และไม่ได้รับความสนใจหรือคำแนะนำจากบิดามารดา มีอิสระมากเกินไป รู้สึกว่าถูกเกลียดชังมักจะมองโลกในแง่ร้าย ไม่ไวใจคนอื่น และมีความเครียดเด่นอยู่เสมอ ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้หรือรับการฝึกฝนต่าง ๆ ขาดระเบียบวินัยและแรงจูงใจไม่สัมพันธ์กันและไม่มั่นคง และมีบุคคลิกก้าวร้าวเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้กลไกป้องกันตนแบบด้อยทั้งสามกลุ่มมีการใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่เหมือนกัน อาจเป็นเพราะทั้งเด็กชายและเด็กหญิงกำลังอยู่ในระยะย่างเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งต้องเผชิญกับอัตราใหม่ (New self) คือความเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายภาพ ความสามารถทางสมอง และแรงขับทางเพศ ขณะเดียวกันทั้งวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงยังต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคม การพัฒนาของสังคมมากขึ้น ซึ่งวัยรุ่นเริ่มพบปัญหาทอญควย (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2515 : 188) และการปฏิบัติตนตามความคาดหวังของผู้ใหญ่ ที่ยังมุ่งหวังให้วัยรุ่นเอาใจใส่ในเรื่องการศึกษาลงเรียน รู้จักอ่อนน้อม ถ่อมตน

แต่เมื่อเปรียบเทียบการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอม จะเห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้แตกต่างจากการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีการใช้แตกต่างจากการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ พิจารณาแล้วจะเห็นว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างอบอุ่น ได้รับความรัก ความเข้าใจ ความยุติธรรม และการยอมรับซึ่งเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอม มีเหตุผล ไม่ก้าวร้าว สอดคล้องกับการศึกษาของประพันธ์ สุทธารวาส (ประพันธ์ สุทธารวาส 2519 : 38) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีการปรับตัวดีต่อการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อเปรียบเทียบการใช้กลไกป้องกันตนเองของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบคือ แบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย จะเห็นว่า นักเรียนชายและหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีการใช้กลไกป้องกันแบบก้าวร้าว และแบบอดทนนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในทำนองเดียวกันนักเรียนชายและหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่มีการใช้กลไกป้องกันตนเองแบบก้าวร้าว และแบบอดทนนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เหมือนกัน ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการใช้กลไกป้องกันตนเองทั้งแบบก้าวร้าว อดทนนี้ และประนีประนอม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เหตุที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการใช้กลไกป้องกันตนเองใน 2 กลุ่ม แตกต่างกันนั้นเป็นเพราะการได้เปรียบทางสภาพร่างกายของเพศชาย เมื่อรวมเข้ากับความคาดหวังของสังคม ที่มีต่อบทบาทของชายที่โต โอกาสได้แสดงออกถึงความก้าวร้าวมากกว่า เช่น ได้รับการสนับสนุนให้ต่อสู้ป้องกันตัว ถ้าถูกเพื่อนรังแก แต่เด็กหญิงกลับได้รับการยกย่องว่าเป็นเด็กดี ถ้าทำตนเป็นเด็กที่หวานอ่อนส่อนางเรียบร้อย และไม่มีมีความก้าวร้าว แม้ว่าจะเป็นเด็กที่เข้มปวกคึกตาม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เจอร์ซิลด์ และมาร์กีย์ (Jersild and Markey) ที่ได้สังเกตการเล่นอย่างอิสระของเด็กนักเรียนอนุบาล พบว่า เด็กชายแสดงพฤติกรรมตอบสนองภายนอกก้าวร้าวมากกว่า

เด็กหญิง ความแตกต่างนี้จะยิ่งมากขึ้นเมื่อไรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุเพิ่มขึ้น และการศึกษาชิ้นนี้เป็น การสนับสนุนการศึกษาของมิสเรล (Guslin, 1969 : 714 citation Mischel, 1966 : 75) กล่าวไว้ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคมในวัฒนธรรมโดยทั่วไป เป็นแบบที่ยอมรับให้ ชายมีอิสระในการแสดงพฤติกรรมทาง ๆ มากกว่าหญิงมาตั้งแต่เด็ก จึงทำให้แต่ละเพศได้รับการ เสริมแรงในการเรียนรู้ต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบการใช้กลไกป้องกันตน เฉพาะนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู ในแต่ละแบบทั้ง 3 แบบ พบว่านักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีการ ใช้กลไกป้องกันตนแบบการราว แตกต่างจากนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และการใช้กลไกป้องกันตนแบบถอยหนี นักเรียนชายที่ได้รับการอบรม ในแต่ละแบบมีการใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม นักเรียนชายที่ได้รับการอบรม เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดควบคุมมีการใช้แตกต่างจากนักเรียนชายที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ถึงแม้ว่า เพศชายจะเป็น เพศที่มีโอกาสได้แสดงความสามารถมากกว่าเหมือนกัน แต่หลังจากการอบรมเลี้ยงดูก็มีส่วนไม่น้อย ในการกำหนดบุคลิกภาพของตน เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะเห็นว่า พฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา และเด็กในระยะเริ่ม แรก เด็กที่ได้รับการยอมรับ ได้รับความรัก และได้รับอิสระในการแสดงพฤติกรรมในบางเรื่อง จะเป็นคนที่กล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุมีผล แต่เด็กที่ถูกทอดทิ้ง ถูกปฏิเสธ จากบิดามารดา จะทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ และมักจะเป็นคนการราว ซึ่งสอดคล้องกับการ ศึกษาของแบงคูรา และวอลเคอร์ (Berkowitz, 1962 : 284 citing Bandura and Walters) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กและอธิบายว่า เด็กชายที่มีลักษณะต่อต้านสังคมแบบการราว อาจเป็นผลมาจากความคับข้องใจที่เกิดจากความต้องการที่ผู้เลี้ยงดูไม่ได้นำมาแต่ กำเนิดเป็นความต้องการทางจิตที่เด็กมาเรียนรู้ภายหลังเป็นความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือ

จากคุณ ส่วนนักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นคนที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ รู้จักยับยั้งชั่งใจ แก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล มักจะไขว่คว้าป้องกันตนเองแบบประนีประนอม และเมื่อเปรียบเทียบการไขว่คว้าป้องกันตนเองของนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบทั้ง 3 แบบ พบว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทางกันจะมีการไขว่คว้าป้องกันตนเองและการรวบรวบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขันมีการไขว่คว้าป้องกันตนเองแบบกอดหั่น แยกต่างจากการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยแบบประนีประนอมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แต่เมื่อการไขว่คว้าป้องกันตนเองแบบประนีประนอม จะเห็นว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดกวดขัน มีการใช้แตกต่างจากการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เหตุที่นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีการไขว่คว้าป้องกันตนเองแบบการรวบ ไม่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะว่าลักษณะทางสังคมไทยในยุคปัจจุบันกำลังอยู่ในระยะแห่งการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะสับสน ขาดความผูกพัน คือมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง (นวดศิริ เปาโรหิตย์ 2515 : 197 อ้างอิงมาจาก ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช 2513 : 5) สังคมไทยยุคปัจจุบันประสพกับความเปลี่ยนแปลงหลายประการ อาทิเช่น การไหลมาของวัฒนธรรมตะวันตก อิทธิพลของสื่อมวลชน การขยายตัวของการศึกษาและอื่น ๆ ซึ่งทำให้เกิดความสับสนขึ้นในจิตใจของบุคคลในสังคม โดยเฉพาะกับเด็กวัยรุ่น ซึ่งกำลังอยู่ในระยะของการสร้างความเชื่อมั่น และปรัชญาชีวิตเมื่อลักษณะสังคมเปลี่ยนแปลงรวดเร็วจึงเป็นเหตุให้เกิดความรู้สึกที่หวั่นวิตกในความไม่แน่นอน ผลก็คือความรู้สึกกลัววุ่น และเมื่อเด็กนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขันมีการไขว่คว้าป้องกันตนเองแบบกอดหั่น แยกต่างจากการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เพราะเด็กที่ถูกทอดทิ้งและเด็กที่ถูกเข้มงวดกวดขันจนเกินไป จะมีความไม่มั่นคงทางอารมณ์ เกิดความกังวลใจได้ง่าย แต่ไม่สามารถแสดงความรู้สึกการรวบ เพราะขัดกับกฎเกณฑ์ทางสังคมจึงหนีไปไขว่คว้าป้องกันตนเองแบบกอดหั่น เก็บกด ส่วนการใช้

กลไกป้องกันตนเองแบบประนีประนอมคือ มีเหตุมีผลนั้น นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
ปล่อยปละละเลยจะเป็นการโหดร้ายที่สุด เพราะมันจะทำอะไรตามใจตนเอง

ข้อเสนอแนะทางการวิจัย

1. ควรศึกษาให้ลึกและละเอียดเกี่ยวกับการใช้กลไกป้องกันตนเองอดทนนี้ เพราะ
จากการวิจัยครั้งนี้พบความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันน่าจะประกอบ
กันให้เกิดผลของการกลไกป้องกันตนเองนี้
2. ควรทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ข้าราชการ พนักงาน ในองค์กรต่าง ๆ
ทั้งในภาคเอกชน และรัฐบาล เพื่อจะได้ทราบแนวทางในการปรับตัวของผู้ใหญ่ในสาขา อาชีพ
การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบถึง องค์ประกอบอื่น ๆ ที่
อาจจะมีผลต่อการปรับตัวของบุคคล เมื่อออกไปประกอบอาชีพแล้ว อันจะเป็นแนวทางในการ
อบรมเด็กให้ปรับตัวได้ดีขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะผู้เกี่ยวข้อง

1. การอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อการใช้กลไกป้องกันตนเอง โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดู
แบบประชาธิปไตยจะมีผลต่อการเป็นกบฏของเด็ก ดังนั้นในการอบรมเลี้ยงดูบุตรพ่อแม่
และผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ฝึกให้รู้จักแนะนำ และช่วยเหลือเมื่อ
จำเป็น ไม่ทอดทิ้ง และเข้มงวดจนเกินไป
2. ผลจากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวมักมาจากการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อย
ปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขัน ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความฉุนเฉียว และแค้น ซึ่ง
จะเป็นการขัดขวางต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก ผู้ที่เกี่ยวข้องควรได้ระมัดระวังในเรื่องนี้

3. จากการที่ท้าวจิ๋วพบว่า เด็กชายมีความก้าวร้าวมากกว่าเด็กหญิง ครูสอน
เด็กชายควรลดลักษณะของการแสดงออกในทางก้าวร้าวและให้คำชมที่ถูกต้อง ทั้งของตัวครูเอง
ซึ่งเป็นหัวหน้าแม่ของเด็กลง โดยที่วัฒนธรรมไทยเน้นความเป็นชายของครู เพราะความก้าวร้าว ทำให้
เด็กอยู่ในสังคมลำบาก

4. โรงเรียนมัธยมศึกษา ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา ควรหาแนวทางในการ
การอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ และเป็นวิธีการให้คำปรึกษาทั้งการให้คำปรึกษาเป็น
กลุ่มและเป็นตัวบุคคล เพื่อให้เด็กเรียนมีความเข้าใจตนเองได้ถูกต้องยิ่งขึ้น ช่วยลดความคับข้องใจ

5. การบริการให้คำปรึกษา ครูแนะแนวควรคำนึงถึงเพศ บทบาทระหว่างเพศคู่
ภาพของเพศหญิง และเพศชายที่สังคมยอมรับ เพื่อปรับวิธีการให้คำปรึกษาให้เหมาะสม

6. โรงเรียน สถาบันทางการศึกษา และหน่วยงานที่รับผิดชอบทางการศึกษา
ควรจัดทำเอกสารเผยแพร่ ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานที่ดี แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง
เพื่อจะนำไปเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เด็กได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จำเนียร ช่างโชติ และคนอื่น ๆ จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2524, 454 หน้า
- จุมล สวัสดิการ การวางแผนสภาม และ ในการวิจัย ศูนย์การศึกษาอบรม การวิจัยทางสังคมศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ 2524, 193 หน้า
- ชูชีพ อ่อนโกลสง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่น ในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปรินิพนินท์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 104 หน้า อัดสำเนา
- เชิดศักดิ์ โสวาลินธุ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สำนักพิมพ์โอเคียนส์โตร 2523, 206 หน้า
- _____ การศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบพฤติกรรมแบบอนุรักษ์นิยม ปรินิพนินท์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 118 หน้า อัดสำเนา
- ถิ่น เพชรเพชร การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับความคิดสร้างสรรค์และความเกรงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 3 ปรินิพนินท์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 84 หน้า อัดสำเนา
- จิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ การสื่อสารระหว่างบุคคล คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 190 หน้า
- ทองเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจินิก ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิต และจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 297 หน้า
- เทโซ สวานานนท์ จิตวิทยาทั่วไป โอเคียนส์โตร 2510, 258 หน้า

นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ และวิรุฬห์ วิเชียรโชติ ทฤษฎีคณิตภาพระบอบจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2525, 162 หน้า

นวลศิริ เปาโรหิต และคนอื่น ๆ จิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2518, 334 หน้า

บังอร ภูภิรมย์ขวัญ สถิติประยุกต์ทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ทวีติการพิมพ์ 2523, 200 หน้า

ประชา ปสนนชมโม ศาสตร์แห่งการดำเนินชีวิต สำนักพิมพ์มติชนโกมลคีมทอง 2521, 208 หน้า

ประนต เล็กสวาสดี ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การฟังผู้อื่น พฤติกรรมด้านความ

เป็นผู้นำ และความรู้สึกรับผิดชอบ ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

2517, 117 หน้า อุดสาเนา

พจน์ สะเพียรชัย และคนอื่น ๆ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ เอกสารประกอบการเรียน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 210 หน้า อุดสาเนา

รัตนา ัญญิพ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู พฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลและ

การปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2518, 68 หน้า อุดสาเนา

ศิริชัย มงคลชีพ และลัดดา อะยะวงศ์ การวินิจฉัยความผิดปกติทางจิตใจ วารสารจิตวิทยา

คลินิก ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม 2515

สมาน กำเนิด การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อการปรับตัวของเด็ก ปริญญาโท กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 64 หน้า อุดสาเนา

สังวาลย์ สมสนิท ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่และการปรับตัวของวัยรุ่น

ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 87 หน้า

อุดสาเนา

สวนา พรพัฒน์กุล จิตวิทยาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522,

357 หน้า

สุชาติ พหลภักย์ และผกาพันธ์ วุฒิสถิต การฆ่าตัวตายในสังคมไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2525, 65 หน้า

สุรางค์ จันทน์เอม สุขวิทยาจิต สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต 2524, 101 หน้า

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ สุขภาพจิตเบื้องต้น โครงการตำรา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิมพ์โลก 2515

สุวัฒนา การ์พรรถ ความผิดปกติทางจิตใจ โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524

สมพร บุญกิจ และทองพูน วิจารณ์รัฐันท์ อัตราการฆ่าตัวตายในประเทศไทย วารสาร
สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2523, ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2527) 148 - 157

เสถียร ศรีรัตน์ ความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวร้าวกับความสนใจในอาชีพของนักเรียน
ชั้น ม.ศ. 3 ในโรงเรียนที่ไฮสตรูกรว้าง ในจังหวัดสงขลา ปรินทิเนียนท์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 143 หน้า อัดสำเนา

หทัย จิตานนท์ สถานภาพทางสุขภาพจิตของสังคมไทยกับความมั่นคงของชาติ วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร 2527, 219 หน้า อัดสำเนา

อนันต์ ศรีโสภณ สถิติเบื้องต้น สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2525, 436 หน้า

อรนุช หลิมประเสริฐ การศึกษาเปรียบเทียบเด็กในเมือง และชนบท เกี่ยวกับพัฒนาการของ
สังคมในเรื่องการอนุรักษ์ความยาวและปริมาตรกับการยอมรับเลียงดู ปรินทิเนียนท์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 91 หน้า อัดสำเนา

อุทุมพร ทองอุไทย แนววิเคราะห์ของมูลพฤติกรรมศาสตร์ โรงพิมพ์เจริญผล 2523, 448 หน้า

Buss, A.H. The Psychology of Aggression. New York, John Willey and
Son Inc., 1961. 307 p.

Byrne, D. "An Introduction to Personality," New Jersey : Prentice-Hall
1960.

Children Behavior and Development. 2nd.ed., Hinsdale. Illinois,
The Dryden Press, 1967. 671 p.

- Edwards, Allen. Experimental Design in Psychological Research. New York, Rinehart and Company, Inc., 1968. 466 p.
- Freud, Sigmund. An Outline of Psychoanalysis. New York, W.W. Norton and Co., 1937. 127 p.
- Freud, S. The Basic writings of Sigmund Freud. New York : Random House, 1938.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw - Hill, 1966. 466 p.
- Freeman, Daniel X., et al. 1980 Year Book of Psychiatry and Applied Mental Health. Chicago : Year Book Medical Publisher, Inc., 1980.
- Hall, C.S. and Linsey G. Theories of Personality. New York : Wiley, 1957.
- Hoffman, M.L. Moral Development. in Mussen P.H. (ed.) Carmichael's manual of child development Vol. 2, 3rd edition, New York : John Wiley & Sons, Inc., 1970, pp. 261 - 360.
- Hoffman, L.W. Effects of Maternal Employment. on the child - A review of the research Developmental Psychology, 1974. 1 : 2, 204 - 228.
- Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development. New York, McGraw - Hill, 1949. 566 p.
- Hurlock, E.B. Child Development. 4th ed., New York, McGraw - Hill 1956. 776 p.
- Jersild, Arthur T. Child Psychology. Englewood Cliffs, Prentice - Hall, Inc., 1960. 506 p.
- Kaufman, Harry. Aggression and Altruism. New York, Holt, Rinehart and Winton, Inc., 1970. 165 p.
- Litman, Robert E. Sigmund. Freud on Suicide. In essays in Self - destruction, New York : Science House, 1967.

ภาคผนวก

แบบสอบถามทั่วไปถึงกันคน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึก หรือการกระทำของนักเรียนที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 126 ข้อ

2. วิธีตอบแบบสอบถาม

ให้นักเรียนกา ✓ ลงในช่องคำตอบท้ายข้อความที่เห็นว่าตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุดเพียง 1 คำตอบ

ตัวอย่าง

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(๐) ฉันรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อมีคนวิพากษ์วิจารณ์ฉัน					
(๐๐) ฉันรู้สึกมีความสุขและมีความภาคภูมิใจในชีวิตของฉัน					

3. ขอให้นักเรียนตอบคำถามทุกข้ออย่าเว้นข้อหนึ่งข้อใดเป็นอันขาด เพราะจะทำให้แบบทดสอบที่นักเรียนทำเสียทั้งชุดและเนื่องจากนักเรียนไม่ต้องเขียนชื่อของนักเรียนลงในแบบทดสอบชุดนี้จึงทำให้ไม่มีใครทราบว่านักเรียนตอบคำถามอย่างไร ดังนั้นจึงขอความร่วมมือให้นักเรียนตอบคำถามให้ตรงกับความเป็นจริง และความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ข้อความต่อไปนี้ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ถ้าโรงเรียนเก็บเงินไปฉันมักทำสิ่งของให้คนอื่นหรือ ตก เพื่อทำให้เกิดเสียงดัง					
2. ฉันไม่ชอบการแต่งตัวเจ็บ ๆ แผลง ๆ					
3. ฉันชอบแหย่เพื่อนถ้าครูเห็นและดู ฉันก็ไม่โกรธ แตรอบใจ					
4. ฉันชอบพูดเรื่องขบขันโดยให้เพื่อนหรือคนที่ฉันไม่ชอบ เป็นตัวเอกของเรื่อง					
5. ถ้าใครขู่ฉันฉันจะทำ					
6. ขณะทำงานตามหน้าที่ ถ้าใครมาออกคำสั่งให้ทำอีก ฉันจะเลิกทำทันที					
7. ฉันชอบพูดล้อเล่นเพราะรู้สึกสนุก					
8. ในเวลาที่ผู้ใหญ่สั่งสอนอย่างสงบนั้น ฉันจะโต้เถียง อยู่ในใจ					
9. ฉันเป็นคนค่อนข้างรังเกียจตัวเอง					
10. ฉันเคยลงโทษตนเองจนเจ็บ					
11. ฉันเคยคิดอยากฆ่าตัวตายหลายหน เมื่อรู้สึกไม่สบาย ใจอย่างรุนแรง					
12. เมื่อมีอุปสรรคขัดขวางในสิ่งที่ฉันปรารถนา และทำ อะไรไม่ได้ ฉันอยากฆ่าตัวตาย เพื่อให้รู้แล้วรู้รอด					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13. ฉันไม่เคยบอกใครว่าฉันรักตัวเองเพื่อใครสักคน					
14. เมื่อฉันไม่พอใจ ฉันจะพูดขว้างขวักคนอื่นเสมอ ๆ					
15. ยิ่งโต ยิ่งกับใครมากขึ้น ฉันจะพูดเสียงดังขึ้นทุกที					
16. ถ้าเด็กที่เล็กกว่าไปเชื่อฟังหรือทำให้ฉันไม่พอใจ ฉันจะทำโทษเขา					
17. ฉันเคยทำร้ายผู้อื่นที่เห็นถูกเขาหาหาอย่างหนัก					
18. ใครเป็นต้นเหตุให้ฉันเจ็บตัว เขาก็ควรได้รับผล ตอบแทนอย่างสาสม					
19. ฉันไม่ชอบพูดกับใครสักคน					
20. ฉันเกิดอารมณ์เสียได้ง่ายแก่คนเร็ว					
21. ถ้าถูกใครจ้องหน้าโดยไม่มีเหตุผล ฉันจะถาม ทันทีว่า มองทำไม					
22. ฉันไม่เคยแสดงท่าทางหยามคายต่อคนที่ฉันไม่ชอบ					
23. เมื่อทำอะไรคนที่ไม่รักฉันไม่ได้ ฉันจะทำลายสิ่งของ ที่เขารักเสีย					
24. เมื่อใครทำอะไรไม่ถูกใจ ฉันจะขว้างปาข้าวของ					
25. เมื่อถูกผู้ใหญ่ดู ฉันจะหันไปทะเลาะกับตนเอง ๆ หรือคนอื่น ๆ ในบ้าน					
26. เวลาที่กำลังโกรธ ฉันจะทำลายสิ่งของที่อยู่กับมือ จนเสียหาย					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
27. เมื่อคนอื่น ๆ คบเลี้ยงดังจนรำคาญ ฉันจะแกล้ง เบียดหัวหรือโหมทักเสียงดังแข่งกับเสียงคุย					
28. ฉันมักจะเอาสิ่งของเพื่อนไปซ่อนบ่อย ๆ เมื่อโกรธ เพื่อนคนนั้น					
29. ฉันไม่ค่อยชอบหนาเพื่อนที่เรียนเก่ง เพราะคนเก่ง มักจะเป็นคนเห็นแก่ตัว					
30. เมื่อทำอะไรไม่สำเร็จเพราะมีอุปสรรค มักพบว่า มีบุคคลอื่นเป็นต้นเหตุเสมอ					
31. ใครที่เคยกล่าวซ้ำเดิมเมื่อฉันทำผิด ถ้าเขาพลาด ฉันไม่กล่าวถากถางเขา					
32. ฉันไม่รู้ลึกเคียดครั่นใจเลย ถ้าสิ่งใดไม่เป็นไปตาม คาดหมาย					
33. ฉันเห็นว่าเพื่อนมักเป็นคนเหลวที่ทำให้กลุ่มเสีย					
34. ฉันไม่ยอมแพ้ใครเมื่อมีการแข่งขัน					
35. ฉันชอบจับผิดในสิ่งที่ดีขึ้นแนะนำว่าถูกต้อง					
36. เมื่อฉันรู้สึกโกรธแค้นใคร แล้วยังทำอะไรโต้ตอบ ไม่ได้ ฉันมักขอสาทิให้เขาไต่ยืน					
37. ฉันเคยแกล้งทวงเวลา เมื่อถูกขอร้องให้ทำใน สิ่งที่ฉันไม่เต็มใจทำ					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
38. ฉันเคยพยายาให้คนอื่นโมโห เพราะรู้สึกสนุก					
39. ฉันไม่รู้สึกเคียดแค้น ถ้าใคร ๆ เห็นฉันเป็นตัวตลก					
40. ฉันรู้สึกไร้ค่า และท้อแท้ เมื่อมีคนมารุมล้อมตัวฉัน					
41. ฉันดื่มสิ่งที่ทำให้ฉันโกรธได้ง่าย ๆ					
42. ฉันรู้สึกไม่พอใจอย่างมากเมื่อมีคนอื่นมีความคิดเห็นขัดแย้งกับฉัน					
43. ฉันมีความสำนึกในการสร้างความคุ้นเคยกับคนอื่น					
44. ฉันรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานร่วมกับผู้อื่น					
45. ฉันรู้สึกว้าเหว่ ๆ ขอมองฉันด้วยสายตาเยาะเย้ย					
46. ฉันคิดว่ากรอกรวมกันมาก ๆ แทนที่จะทำให้หายเหงา กลับทำให้มีปัญหามากขึ้นจนฉันเสียสมาธิในการทำงาน					
47. ฉันไม่ชอบทำงานกลุ่ม เพราะเขาเอาเปรียบฉัน					
48. ฉันรู้สึกสำนึกในการผูกมิตรหรือพูดคุยเมื่ออยู่ในกลุ่มคนมาก ๆ					
49. เวลาคุยกับใคร ไม่ค่อยกล่าวสุนทนาหรือสบตาเขา					
50. เมื่อมีเรื่องกลุ่มใจฉันมักจะเก็บไปคิดคนเดียว					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
51. มักมีคนพวักฉันเป็นคนชั่วช้า					
52. ฉันไม่กล้าเสนอแนะความคิดเห็นของตัวเองใน การทำงานเพราะกลัวจะถูกหัวเราะเยาะ					
53. ฉันมีความรู้สึกที่ตัวเองเป็นคนมีมุกตลก จึงไม่ กล้าทำความสนิทกับเพื่อน					
54. ฉันเคยถูกเพื่อน ๆ ทำให้โกรธและได้รับความ อับอายบ่อย ๆ และฉันไม่กล้าโต้ตอบ					
55. ฉันรู้สึกเสียใจและไม่อยากนึกถึงเหตุการณ์ ที่ทำให้เพื่อน ๆ ผิดหวัง					
56. เรื่องที่นำละอายฉันจะปกปิดเป็นความลับ					
57. ฉันไม่ชอบการพูดต่อหน้าคนมาก ๆ					
58. ฉันเคยหลบหนีโรงเรียนเมื่อถึงชั่วโมงที่จะต้อง ออกไปพูดหน้าชั้น					
59. เดินไปพบคนที่ไม่คุ้นเคย ถ้าเสียงใครจะเสียง ที่นั่นที่					
60. ฉันไม่ใช้คนคิดมาก					
61. ฉันไม่กล้าทำอะไรที่จะต้องตกเป็นเป้าสายตาคนอื่น					
62. ฉันไม่ชอบเลยที่เพื่อน ๆ มาแสดงความสนใจและ ชมทาง ๆ นานา					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
63. ฉันไม่เคยกล้าเข้าไปหาผู้ใหญ่ที่มีความสำคัญ					
64. เมื่อมีเรื่องมากระทบจิตใจ ฉันมักจะร้องไห้ ไถ่กาย ๆ เหมือนเด็ก					
65. ฉันเคยฝันร้ายและฝันสวาทที่นอนบย ๆ					
66. ถ้าถูกพ่อแม่ตำหนิฉันมักจะร้องไห้เพื่อไห้หายเครียด					
67. ฉันรู้สึกอายอย่างมากที่จะพาเพื่อน ๆ ไปรู้จัก กับครอบครัวของฉัน					
68. ฉันมีความรู้สึกวิตกกังวล ไม่ทราบว่คนอื่นเขา จะมองหรือคิดเกี่ยวกับฉันอย่างไร					
69. กว่าฉันจะหลับได้ รู้สึกว่ต้องเสียเวลาคิด โน่นกังวลนี้อยู่มาก					
70. ฉันกังวลอยู่เสมอว่า คนอื่นจะรู้ความลับของฉัน					
71. ฉันรู้สึกกระวนกระวายใจมาก เมื่อต้องออกไป ทำงานหน้านี้					
72. ปัจจุบันนี้ฉันมีความสุขกับความเพ่ฉัน					
73. ทุกครั้งที่ได้รับข่าวร้ายฉันมักจะเป็นลม					
74. ถึงแม้ว่าฉันใหญ่โตแล้วแต่ฉันก็ยังกลัวว่จะเสียชีวิตไป แล้วฉันก็ถึงกับกลัวว่ฉันยังมีชีวิตอยู่ทุกครั้งที่					
75. เวลาคุยกับครู หรือผู้ใหญ่ที่ไม่คุ้นเคยรู้สึกว่ใจคอ ไม่คอยปกติ ประหม่า หรือพูดตะกุกตะกัก					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
76. เมื่อคุณละครหรือภาพยนตร์บทเศร้า รู้สึกสงสารตัวละครในเรื่องและมักมีน้ำตาไหลโดยไม่รู้ตัว					
77. เมื่อมีคนมาทำให้เกิดความน้อยใจ ฉันจะหนีเหตุการณ์นั้นไปเลย					
78. ฉันมักนั่งเหม่อใจลอย และฝันกลางวัน					
79. ระหว่างถ่ายทำกับถ่ายตาม ฉันเลือกเป็นฝ่ายตาม					
80. ถ้าเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ไม่สบายใจ ฉันจะเลี้ยงพื้นที่นั้นที่					
81. ฉันเคยฝันว่าได้ออกหน้าคน หลังจากที่ถูกโกรธ					
82. ฉันยอมเสียเงินและเสียเวลา ดีกว่าจะเสียหน้าทั้ง ๆ ที่เหตุผลไม่เพียงพอ					
83. ฉันไม่ชอบทำงานที่จะต้องติดต่อกับคนมาก ๆ					
84. ฉันมักจะนั่งก้มเก็บโดยไม่รู้ตัวเมื่อมีความเครียด					
85. ฉันจะกล่าวขอโทษทุกครั้งที่ทำผิดกับคนอื่น					
86. ฉันมักจะให้อภัยแม้ว่าคนอื่นจะทำผิด					
87. ฉันจะพูดจาสุภาพเสมอถึงแม้ว่าจะมีอารมณ์โกรธ					
88. เมื่อเกิดการขัดแย้งกันรุนแรงฉันจะแก้ปัญหาโดยสันติวิธีดีกว่าจะใช้กำลังกาย					
89. ฉันจะปฏิบัติตามเสียงส่วนมาก แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
90. ฉันเคยโกธเกลียดให้เพื่อนเลิกละทิ้ง					
91. เวลาทำอะไรใครผิดพลาดไป ฉันรู้สึกแค้นใจที่จะ ยอมรับการลงโทษ					
92. ฉันรู้สึกว่าเพื่อน ๆ ถูกลดความจริงจัง					
93. ฉันเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่และปฏิบัติตามเสมอ					
94. ฉันชอบกลับบ้านตรงเวลาไปแะไปเสดตอน					
95. เพื่อน ๆ เคยชมภาพเราว่า ถึงเราจะหน้าตา ไม่ดีแต่เราก็มีนิสัยที่ดี					
96. ฉันเป็นคนหัวไม่ต้งขยันทักข					
97. ถึงแม้ว่าฉันจะเรียนอ่อน แต่ฉันก็เป็นนักกีฬาของ โรงเรียน					
98. ฉันชอบพูดตลกมาก แต่ใจใครไม่เป็น					
99. เพื่อน ๆ มักพูดกับฉันว่า ชอบทำอะไรเหมือนการา					
100. ฉันรู้สึกดีใจที่มีคนมาชมฉันว่าเก่งเหมือนพ่อเหมือนแม่					
101. ฉันกลัวบาปมากเพราะเกยนำลูกนกมาเล่นกับเพื่อน แล้วทำลูกนกตาย					
102. ถ้าชอบทำอะไรให้เหมือนกับครูที่ฉันศรัทธา					
103. ฉันจะไปทำบุญที่วัดทุกวันพระเพราะเคยทำบาป มามาก					

ขอความ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
104. ฉันเป็นคนเรียนไม่เก่งเลยอยากจะหนีไปเอาดี ทางดนตรี					
105. ฉันเป็นคนตัวเล็กเลยพยายามพูดเสียงดังจะได้ เป็นที่สนใจ					
106. ฉันเห็นว่าการพูดความจริงเป็นสิ่งที่ควรกระทำ แม้ว่าบางครั้งจะได้รับความขมขื่น					
107. ในเวลาที่คนอื่นโกรธฉันจะไม่โต้ตอบ จนกว่าเขา จะหายโกรธจึงจะไปตกลงกันใหม่					
108. ถ้ามีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่นฉันจะช่วยเหลือทันที					
109. หลังจากที่ได้ไปงานศพกลับมา ฉันจะชำระร่างกาย ให้สะอาดเป็นพิเศษ					
110. ทุกครั้งที่ไปโรงพยาบาลฉันรู้สึกขยะแขยงกลัว ติดเชื้อโรคกลับมาต้องถอดเสื้อยักทันที					
111. เมื่อประสบเหตุร้าย ฉันคิดว่าเป็นเรื่องของ โชคกลางเราเอง					
112. ฉันเป็นคนรักความยุติธรรม เห็นใครถูกโกงหรือ เอาเปรียบต้องเข้าไปช่วย					
113. ฉันจะขอความช่วยเหลือจากเพื่อนถ้าเห็นว่าเกิน ความสามารถของตัวเอง					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
114. ฉันรู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน					
115. ฉันไม่รู้สึกสนใจใคร่อย่างใด เมื่อมีคนมาคุยกับฉัน ฉันเป็นคนจน					
116. เมื่อมีเรื่องบาดหมางใจเกิดขึ้น ฉันให้อีกฝ่าย เพื่อนแข็งแรงเสมอ					
117. ฉันไม่เคยผูกใจเจ็บและคิดแค้นกับใคร					
118. เพื่อน ๆ มักจะนำเรื่องกลุ่มใจมาปรึกษากับฉันเสมอ					
119. ฉันเคยโกหกเมื่อคิดว่าจำเป็น					
120. ฉันไม่เคยทำอะไรง่าย ๆ จนกว่าจะมีหลักฐาน เพียงพอ					
121. ฉันเป็นคนรักความลับของเพื่อนได้คนหนึ่ง					
122. ฉันมีความรู้สึกว่าเขาอยู่กับคนอื่นได้ง่าย					
123. ฉันระมัดระวังในเรื่องคำพูด เพราะกลัวจะไป กระทบคนอื่นเขา					
124. ฉันไม่เคยทะเลาะวิวาทกับใครเลย					
125. ฉันจะแข็งแรงเหตุผลขึ้นถ้ารู้ว่าถูกเขาเบียดเบียน					
126. ฉันเชื่อเสมอว่า ธรรมย่อมชนะอธรรม					

หมายเหตุ : ข้อ 2, 13, 19, 22, 31, 32, 39, 41 และ 60 ให้คะแนนเป็นตรงกันข้าม

ตาราง 21 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบทดสอบกลไกป้องกัน

ข้อ ข้อ	$\bar{X}_H$	S_H^2	$\bar{X}_L$	S_L^2	t
1	3.25	1.27	2.41	2.07	2.27
2	3.12	1.85	2.04	1.69	2.84
3	3.70	0.99	2.54	2.34	3.13
4	2.29	1.43	1.62	1.11	7.4
5	2.41	1.12	1.29	0.38	4.48
6	3.41	1.55	1.66	1.10	5.30
7	2.45	1.91	1.170	1.17	2.14
8	2.54	1.47	1.5	1.78	2.88
9	2.45	1.38	1.8	0.98	2.09
10	3.20	1.91	2.16	1.79	2.66
11	2.04	1.69	1.33	0.75	2.29
12	2.04	0.73	1.16	0.23	4.4
13	3.16	2.32	4.79	0.17	5.09
14	3.04	1.60	1.83	0.66	4.03
15	2.83	1.79	1.87	1.67	2.59
16	2.79	1.21	1.91	1.47	2.14
17	2.16	1.18	1.58	0.60	2.14
18	2.87	1.41	2.20	1.82	1.86

ν စာ	$\bar{X}_H$	S_H^2	$\bar{X}_L$	S_L^2	t
19	3.37	1.63	3.79	1.24	1.90
20	3.45	1.82	2.66	2.57	1.88
21	2.83	1.79	2.29	2.56	1.70
22	2.58	2.16	1.83	1.18	2.02
23	2.04	1.34	1.5	0.52	2.00
24	2.00	1.20	1.37	0.59	2.33
25	3.29	1.86	1.91	1.21	3.94
26	3.37	2.33	1.66	0.66	4.88
27	2.79	2.25	1.83	1.36	2.52
28	2.45	1.38	1.8	0.98	2.09
29	3.16	2.32	4.79	0.17	5.09
30	2.37	1.11	1.75	1.06	2.06
31	2.04	1.69	1.33	0.75	2.29
32	2.83	2.75	1.54	0.69	3.48
33	2.66	1.79	1.95	0.99	2.08
34	3.25	3	1.70	0.99	3.8
35	2.5	1.39	1.45	0.51	3.75
36	2.54	1.47	1.66	1.10	2.75
37	2.66	1.71	2	1.13	1.94
38	2.29	2.21	1.45	0.51	2.54

ν 2001	$\bar{x}_H$	s_H^2	$\bar{x}_L$	s_L^2	t
39	3.33	2.31	4.16	1.18	2.18
40	3.45	1.99	2.16	0.71	2.15
41	3.37	1.02	3.70	1.69	1.97
42	3.08	1.73	1.75	0.54	4.43
43	3.20	2.08	1.91	1.21	3.48
44	2.54	1.73	1.45	0.86	3.40
45	2.91	1.12	1.62	1.02	4.44
46	2.91	0.51	2.12	1.24	2.92
47	2.25	0.89	1.75	0.89	1.85
48	3.33	1.97	1.87	1.24	4.05
49	3.62	1.72	1.79	1.04	5.54
50	3.04	1.78	1.87	0.98	3.54
51	2.37	0.33	1.83	0.92	2.45
52	2.66	1.62	1.75	1.15	2.75
53	2.87	1.76	1.75	1.06	3.29
54	2.91	1.47	1.62	0.94	4.16
55	3.29	1.86	1.91	1.21	3.94
56	3.37	2.33	1.66	0.66	4.88
57	3.41	1.81	1.70	0.82	5.18
58	1.83	1.71	1.5	0.78	1.83
59	3.25	2.36	1.54	0.95	4.62

ν 1000	$\bar{X}_H$	S_H^2	$\bar{X}_L$	S_L^2	t
60	2.36	1.76	1.95	1.51	2.22
61	3.16	1.62	2.08	1.47	3.08
62	2.91	2.16	1.79	0.78	3.2
63	2.83	2.31	1.58	0.60	3.67
64	2.83	2.23	1.16	1.18	4.51
65	1.95	1.60	1.66	0.66	1.81
66	2.58	2.16	1.83	1.18	2.02
67	2.87	2.54	1.95	1.06	2.94
68	3.25	1.93	1.95	0.12	4.48
69	3.16	2.23	1.83	1.27	3.5
70	3.25	1.81	1.75	0.97	2.20
71	2.75	2.10	1.87	1.33	2.37
72	2.83	2.75	1.54	0.69	3.48
73	2.16	1.18	1.58	0.60	2.14
74	3.29	1.51	1.75	0.97	4.81
75	3.41	2.16	1.58	0.51	5.54
76	3.58	1.55	1.62	0.85	6.32
77	3.33	1.18	1.70	0.65	6.03
78	2.41	1.73	1.45	0.78	3
79	2.50	1.39	1.45	0.51	3.75
80	3.45	1.90	1.41	0.86	6.18

n	$\bar{X}_H$	S_H^2	$\bar{X}_L$	S_L^2	t
81	3	2	1.62	1.11	3.94
82	3.08	1.83	1.70	1.17	3.94
83	3.04	2.12	1.54	0.34	4.68
84	3.25	3	1.70	0.99	3.8
85	3.62	2.15	2.04	1.17	4.27
86	3.83	1.53	2.29	1.78	4.16
87	2.79	1.21	1.91	1.47	2.14
88	2.75	1.76	1.95	1.51	2.22
89	3.58	1.03	1.70	0.99	6.48
90	3.41	1.55	1.66	1.10	5.30
91	3.66	1.36	2.04	1.69	4.62
92	2.70	1.95	1.62	0.76	3.27
93	2.95	1.69	2.20	1.82	1.97
94	3.5	1.56	1.62	1.60	5.22
95	3.20	1.91	2.16	1.79	2.66
96	3.37	1.02	1.83	1.10	5.31
97	2.62	1.80	1.95	1.43	1.86
98	3.08	1.81	1.62	0.76	4.56
99	2.20	1.04	1.5	0.86	2.5
100	3.20	1.65	1.54	0.66	4.96

ลำดับ ข้อ	$\bar{X}_E$	S_H^2	$\bar{X}_L$	S_L^2	t
101	3.12	1.59	1.70	1.33	4.17
102	3.08	1.83	1.73	1.44	3.47
103	2.75	1.93	1.58	0.60	3.56
104	3.16	2.14	1.41	0.97	3.94
105	2.58	2.25	1.04	1.51	4.65
106	3.58	1.55	1.79	1.30	5.26
107	3.66	1.44	1.83	1.53	5.22
108	3.25	1.27	2.41	2.07	2.27
109	3.58	1.90	1.95	1.08	4.65
110	3.70	1.51	1.79	1.73	5.30
111	3.12	1.85	2.04	1.69	2.84
112	3.70	0.99	2.54	2.34	3.13
113	3.58	1.12	2.29	2.04	3.58
114	3.45	2.51	1.95	2.43	3.33
115	3.29	1.86	2.16	1.44	3.05
116	3.33	1.36	1.79	1.73	4.4
117	2.91	1.47	2.54	1.73	2.10
118	2.5	2.17	2	1.56	1.96
119	3.12	1.59	2.29	1.73	2.24
120	3.54	1.21	2.16	1.27	4.31

พ.จ เลข	$\bar{x}_H$	s_H^2	$\bar{x}_L$	s_L^2	t
121	3.66	1.27	1.75	1.06	6.16
122	3.54	1.56	1.95	1.08	4.81
123	3.54	1.91	2.12	1.50	3.83
124	2.79	1.82	2.04	1.17	2.14
125	3.5	1.30	2.20	1.56	3.82
126	4	1.30	1.70	1.51	6.76

อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อการใช้กลไกป้องกันตน

บทคัดย่อ
ของ
ประวิทย์ หลัทบุญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ปีพ.ศ. 2528

๒๒๐๖๔๐.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู และการใช้กลไกป้องกันตน เปรียบเทียบการใช้กลไกป้องกันตนของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน และแยกวิเคราะห์ตามเพศชาย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ของโรงเรียนรัฐบอดังศึกษารัฐศึกษา อำเภอกันทรลัคนง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 90 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างค้างกล่าว ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู การสร้างสถานการณ์เฉพาะหน้า และแบบทดสอบวัดการใช้กลไกป้องกันตน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติคือ Pearson product - moment correlation, t-test และ F-test ปรากฏผลค้างนี้

1. การอบรมแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้กลไกป้องกันตนแบบการวิวาท และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้กลไกป้องกันตนแบบประนีประนอม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีการใช้กลไกป้องกันตน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชายและหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้งในแบบปล่อยปละละเลยหรือแบบเข้มงวดกวดขันมีการใช้กลไกป้องกันตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนชายและหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีการใช้กลไกป้องกันตน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีการใช้กลไกป้องกันตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู แตกต่างกันมีการใช้กลไกป้องกันตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECTS OF CHILD REARING PRACTICE
ON DEFENSE MECHANISM

AN ABSTRACT

BY

PRAWIT LUKBOON

Presente in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

December 1985

The purpose of this study was to investigate the relationships among child rearing practice and defense mechanism. It was also designed to Compare defense mechanism of students who were different in child rearing practices and sexes.

The subjects were comprised of 90 M.S.2 students who were selected by multi - stage random sampling from the government secondary school in Srisaket, in the academic year 1984. The instruments for collecting the data consisted of a child rearing questionnaire, a situational test and a defense mechanism test. The statistical procedures used for analysing the data were pearson product - moment correlation, t - test and F - test.

The results revealed that :

1. The relationships among child rearing practice group and defense mechanism were statistically significant at .01 level.
2. The students who had different type of child rearing practice and significantly different traits of defense mechanism at .01 level.
3. Male and female students from different type child rearing practice used significantly different traits of defense mechanism at .01 level.
4. The boys from different type of child rearing practice used significantly different traits of defense mechanism at .01 level.
5. The girls from different type of child rearing practice used significantly different traits of defense mechanism at .01 level.